

ÚJ NEMESSÉG

A MAGYAR HIVATÁSRENDI FEJLŐDÉS MUNKÁLÓJA
„MINDEN EMBER ANNYIT ÉR, AMENNYIT TUD S AMENNYIT PRODUKÁL!”

Előfizetési díj egy évre:
Tagoknak 1.— P
Pártoló tagoknak 2.— P
Intézményeknek 20.— P

Főszerkesztő:
vitéz PINTÉR JÓZSEF

Megjelenik kéthetenként
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VII., Rottenbiller-utca 20—22. szám
Telefon: 13-00-92

NEM SZÉGYELEM

a magyar férfi könnyeit, mondotta Tost Barna pápai prelátus, a felvidéki Katolikus Legényegyletek központi elnöke a kassai örömnapon, amelyen mindenki könnyezett. Nem szégyen a könny, még ha férfi szeméből csordul is, ha azt az öröm, boldogság fakasztotta. A könny mögött még lehet férfi szív, acélos akarat, teremtő energia, országot hódító nagy nemzeti erő. Nem szégyen a könny a mai világban, mikor örömiükben, boldogságukban oly kevesen sírnak. Ez a könny nem volt keserű ital, amelynek az ízét hűsz esztendő annyira megszokottá tette, hanem sokszínű, szívdárványt szikrázó drága gyémánt volt. Ezt a könnyet ezért irigyeljük és tisztelettel hódolunk előtte.

A testvéreink pillája harmatosodott be a felvidéki nagy örömnapon. Testvéreké, akik magyarok voltak és megmaradtak számunkra magyarok. Testvéreké, akik tűzben edzett, vihart állt legények voltak és emberebb emberként, márkázottan tértek vissza hozzánk.

Milyen tűzben égtek ezek a szemek! Milyen adventi várakozás előzte meg ezeket a könnyeket! Most vége az adventnek! Megszületett! Mi ennek a megszületett, kibőjtölt, beteljesedett örömnak voltunk háromkirályi tanúi. Örülünk ennek a tanuskodásnak, mert minket is megerősített, büszkévé tett! Köszönet érte.

Köszönjük Nektek, hogy a hűséget hűsz éven át megtartottátok, hogy nem engedtétek el-

kasztani magyarságotokat, ezt az irigylendő értéket, amire oly kapzsian lestek „uraitok“, hogy nem rejtettétek el sötét szuterének gyűléshelyére, otthonaitok bezárt szobáiba, hanem nyíltan, erősen kézben tartottátok. Köszönjük, hogy nem engedtétek elszakítani a testvéri szeretet szálait, hanem még tovább fűztétek azt.

Örködtetek! Vigyázatok magatokra, pedig ezer veszélyt ígért és rejtett a házatokkal farkaszemet néző modern rendőrpálotta. Katonásan örködtetek és éjszakai őrzőratotokban, gyűlésről hazamenet az egyleti otthonból vittétek családjaikba a magyar tüzet. Ugy nézzük a Ti visszakapott házatokat, mint a magyarság szent oltárát, melyen a hazaszereget lángja lobog, ahová minden magyar melegíteni hordta szívét.

Köszönjük, hogy élő, eleven forrás voltatok, amiből eredve gazdag folyóvá duzzadt az a mozgalom, amit Ti indítottatok el a Felvidéken. Köszönjük, hogy magyar legényegyleti testvéreket neveltetek, Kassán, Komáromban, Ungvárt, Beregszászban stb., akik között járva egynek éreztük magunkat Veletek.

Ezt az egységet akarjuk biztosítani az egylet zászlajával, amit a legnagyobb szeretettel adtunk nektek. Evvel az egységgel akarunk egy megújult, friss, ütemes életet kezdeni. Kezdetekben a zászló, szívetekben edzett magyarság! Nincs semmi de semmi akadály a egységnek, megértésnek, az új életnek!

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Hírlapok—folyóiratok

TOST BARNA.

Húszéves küzdelem a létért

Kassa, 1939. jan. 6.

Mikor egyesületünk az elmúlt évi július 23-án és 24-én 50 éves jubileumát ünnepelt, hivatalosan nem esett szó arról, amire talán legtöbbet gondoltunk. A díszgyűlés nyilvánossága előtt nem emlékeztettünk meg arról, hogy egyesületünk az 50 esztendőből huszat idegen rabtságban ért meg. Erről bizony mélyen hallgatunk, mert bölcsen hallgatnunk kellett.

Ki hitte volna akkor, hogy rövidesen erről is szólhatunk? Szabadon és büntetlenül mondhatjuk el, mi volt az, ami húsz keserves esztendőn keresztül életünket nyomorította és Isten esodája, hogy meg nem dermesztette. Nagyot fordult javunkra a világ, hála az isteni Gondviselésnek.

Még néhány hónap előtt nem gondoltuk volna, hogy 1938. végére sem érünk, s a *trianoni békeparancsból mesterségesen született CSR az eddiginél sokkal élelőbb és természetlenebb nülünnyá szuorodik*. Hogy az a büszke, óriási költségvetéseket emésztő „nasa armáda” (hadsergiünk) egyszerre csak haszontalan masszává válik, melyet le kell szerelni, mielőtt a háborúba belekóstolt volna. Hiába eszterte oly vakmerően kardját, persze a hatalmas szövetségesek világát elsőprő fegyveres segítségének biztos reményében.

Isten ujja volt ez. Ki tudja nélkül megérteni, hogy egy, a nagyhatalom mámorában tobzódó köztársaság, amelynek addig minden sikerült, rövid pár hét alatt egy igazi nagyhatalom meghunyászkodó kis vazallusa lesz.

Mi reménykedtünk a lélek mélyén.

Hittük ugyan, hogy Isten malmai lassan örölnek, s a történelem valamikor korrigálni fogja Trianon szörnyű tévedését Magyarországgal szemben: *remélni nem szüntünk meg soha, de reményünk teljesülése egyelőre még nagyon távolnak látszott*... Hiszen, ha a CSR szerkezetének maradátságáról nem is lehetett beszélni, egyelőre nagyobb zavar a multhoz képest, látszat szerint, nem mutatkozott. Csak sejtetem, s a lélek mélyén lappangó reményesség volt tehát, hogy Magyarország kettős szentéve: a budapesti Eucharisztikus Világkongresszus és Szent István éve nekünk, a Szent István jogára alól igazságtalanul kiszakított magyarok egyrésznének is meghozza azt a legnagyobb ajándékot, melyre húsz év óta várva-vártunk: hogy ismét szabad magyarok leszünk...

Hát ők, a jövővények, az olesó „hódítók”, sejtettek-e valamit ?

Húszéves jubileumot ülték, bár a jubileum fényére már valami sötét árnyék vetődött. Rossz lelkiismeretük fel-feltörő aggodalmait azonban — ahogy a multban is — elhallgattatták. Biztak önmaguk eszében, eddig bevált szövetséges-politikájukban. *Csak azzal nem vetettek számot* — amint Kaspar prágai bíboros-éresek is megállapítja —, *akivel leajobban kellett volna: az Istennel*. Elbizakodottságukban hogy is gondoltak volna, hogy pár hónap múlva Benesnek, a volt monarchai minden tájáról összehódított „uradnik” (hivatalnok)-siserehada kitakarodik a magyar Felvidékről.

A jubileumi esztendőben Kassán egy lüvalkódó blöffkiállítást rendeztek, amely az ő tendenciózus beállításiával a magyar és esehszlovák Kassa kultúr-szintjéről a magyarságot végig sértette. Ebben az ősi magyar városban tették ezt, amelyhez sohasem volt és nem is lehet semmi köztük, ahol csak az utcanévek és a cégtáblák brutálisan kikényszerített nyelve hirdette az ő kultúrájukat. *Rábócezi városban, melyet csak a történelem kerekének epizóduszertü kisiklása folótán bitorolhattak ideiglenesen, de amelynek magyar lelkéhez hozzá nem férkőzhettek*. Kassán, ahol ők igazán otthon sohasem lehettek, de megtartásához, mint egykori szerencsés zsákmányuk legértékesebb gyöngyéhez, végzetes esőkövösséggel ragaszkodtak.

A mérték betelt.

Bizony nem gondoltak ők, nem akartak gondolni arra, hogy a mérték betelt, Isten megkönyörült a húsz esztendőre síró városra s nekik esúfosan el kell tűnniök innen, mielőtt lelkileg megtörnék, s idegen szellemük mindenben engedelmes szolgájává tennék a magyar Kassát.

A „nase slovenké Kosice” beteg fantazmagóriája persze a város elvesztése után is tovább él bennük... De egyszer majd ez is szertefoszlik...

Július végén még a rabok hallgatag életét éltük.

Nagyholdogasszony napja pedig már egy egészen más, a közeli felszabadulás reményében égő, s az új, szabad életért eget ostromló Kassát találta itt. Templomainkban már naponként zrek ajkáról föltendül a nemzet imája, s a lélek szárnyán száll a Magasságbeli trónja elé, hogy áldjon meg minket, hogy hozzon ránk víg esztendőt. Hosszú és izgalmas várakozás után jón az első, feledhetlen magyar nap: november 2., tehát halottak napja, de nekünk a magyar feltámadás napja. November 3-tól zászlóerdő Kassa házain, húsz év után ismét a drága magyar trikolór... Majd november 10. és 11. Honvédségünk és a lerelső magyar ember bevonulása Kassára. Mindezekről csak ennyit: boldog, aki megérte és átélte. De leírásuk nem az én kis visszabillantásom keretébe tartozik.

Hogyan éltünk húsz éven át.

Fel kell vázolnom, milyen volt egyesületünk élete és szerepe a eseh és szlovák uralom alatt.

Szándékomban mondom *eseh és szlovák uralomnak* és nem „esehszlovák”, vagy egyszerűen „eseh uralomnak”, amint ezt általában emlegetni szokták. „Cseh-szlovák” uralom nem volt, minthogy esehszlovákok sinesnek, hiszen köztudomás szerint ez csak Masaryk és Benes már megbukott hamis fikciója volt.

Tisztán eseh uralmat sem mondhatunk. A esehek voltak ugyan a betolakodott idegenek, de a mi kluturális elnyomásunk módját és mércét mégsem ők determinálták: ezt a szlovákoknak velünk szemben elfoglalt álláspontja, az itteni magyarságról vallott hamis fel fogása határozta meg.

Sietek hozzáfűzni, hogy nem a *eseh népről* beszélek, hiszen Masaryk és Benes idezűdített hivatalnok családjai nem jelentették magát a eseh népet s odahaza is uagyrészt kétes hírnévek örvendettek. Magát a *eseh* népet, földrajzilag messze lévén tőlünk, a húsz év alatt sem ismerhettük meg.

A szlovák népről sem beszélek, mert ez nem azonosítható a magyar kultúra emlőin nevelkedett és a fordulat után a CSR nyújtotta húsoz fazekekhez siető októbertákkal. Az ezerezes magyar járom dajkhameséjével altatótt és a szellemi proletáriátus mértékelen nvelésére lázas tempóban iskolázott magyargyűlöllő új szlovák nacionalisták sem teszik a szlovák népet.

A szlovák nép, de leginkább az itteni szlovák nép, ez valami egészen más. Ezt jól ismerjük. Ez valóban az a „holubici národ”, a *galambszívű nemzet*. Ezer esztendőn át megtérünk vele, az utolsó húsz esztendőben is összefértünk volna, ha a rendszeresen folytatott szűrlés itt-ott és legalább egy időre ellenünk nem hangolta volna őt.

Ezeket azért bocsátottam előre, hogy a továbbiakban elkerüljem a félreértéseket, amikor egyszerűen esehkekről és szlovákokról beszélek.

A esehek még csak elismerték, hogy itt magyarok is élnek, a *szlovákok felfogása azonban egészen más volt*. Ő szerintük itt tulajdonképpen *ninesenek is magyarok*. A szlovákok néhai vezére, Hlinka is úgy gondolkodott, hogy a Felvidéknek Ungvártól Pozsonyig terjedő részén aligha vannak magyarok, és ha vannak, azok nem igazi magyarok, hanem elmagyarosított szlovákok. A szlovákok egyébként például Madách Ember tragédiájában és Petőfi költeményeiben is az idegenek javára megrabolt szlovák géniusz termékeit látják, miután Madách és Petőfi ősei szlovákok voltak, így ők sem lehettek igazi magyarok.

A legkisebb iskolától kezdve az élet minden vonalán megindult a reaszsimiláló munka, mely az „odrodilec”-eknek (elszűletettek, elfajzottak), a szlovák nemzeteszte való visszaolvasztását tűzte ki céljául. Aki magyar — hacsak nem hívták Bendogúznak, Kundnak, vagy Töhötömnek — ennek a törekvésnek ellenállt, megkapta a „magyar” (magyarkodó szlovák) megbélyegző epitetoniát. Ugyanakkor a Buday-akat, Ravasz-ókat stb. minden skrupulus nélkül igazi szlovákoknak állalják.

„Ősi szlovák város.”

Kassa a szlovákok rögeszméje szerint ősi szlovák város, a magyarosítás áldozata, okvetetlenkedő odrodilecekkel és magyarokkal. Ezen a teljesen hamis szemüvegen keresztül néztek itt minden magyar megmozdulást, Magyar egyesületünk működésében további magyarosítást láttak, amit mindenképpen meg kell akadályozni.

Igy lett azután *egyesületünk húsz éve szakadatlan küzdelem a létért az ő magyar jellegének fenntartásáért.* Vallás-erköcsi alapja, katolikus léte nem volt különösebben veszélyeztetve az ideportált huszita és bolsevik légkörben, ha ezért szálla is volt a huszita csehek szemében. *Masaryk kijelentése szerint a katolicizmusnak annyi joga lesz a csehszlovák államban, amennyit politikailag kiharcol a maga részére.* S ha kezdetben a katolicizmus lekiesinyelt tényező is volt a köztársaságban, az okos Sránek által vezetett cseh néppárt, s valamennyire a vele csak nagyritkán egyvonalban haladó szlovák néppárt politikai működése folytán

Hítvány eszközzel.

A legnagyobb hajszát nem a csehek folytatták ellenünk, hanem a szlovákok. A cseh rendőrigazgatók szerint már a multban levizsgázott rendőrkapacitások voltak, akik nem igen tartották önmagukhoz méltónak, hogy egy senkinek sem ártó, csak élni akaró magyar egyesületnek a föld színéről való eltüntetésével szerezzenek további karrierjükhöz érdemeket. Nem így azonban pl. Stefánik *szlovák rendőrigazgató úr*, akinek éreje a legszomorúbb emlékeket idézi fel Kassa magyar kultúregyesületeiben. Ez az úr *olyan eszközöket vett igénybe velünk szemben*, amelyek az őszinte és nyílt magyar jellem szemében — a legenyhébben szólva — *hítvány eszközök s egy rendőrigazgatóhoz teljesen méltatlanok.* (Esetekkel az érdeklődőknek szívesen szolgálók.) És ha mégis, az ő lelke mélyén is szunyadvó emberi érzéstől indítatva nyujtani akart volna nekünk annyit, amennyi minket a fennálló jog alapján föltétlenül megilletett, megakadályozta őt ebben a *háta mögött álló szlovák kultúr-kamarilla*, amely éberem vigyá-

Igy fogadta a kassai egylet a magyar testvéreket.

is mind nagyobb és nagyobb súlyt jelentett az államban. Ugy tíz év múlva, a prágai katolikus kongresszus idejében már elég tűrhető helyzete volt.

Magyarságunk mindig szálla volt.

A huszita szellem tehát nem férközhetett el hozzánk, s katolikusok még csak lehettünk. Szociális beállítottságunk sem volt az, amely ellenséges indulatot váltott volna ki velünk szemben. Csak egy, egyetlenegy ponton nem tudott velünk kibékülni az uralkodó rezsim, s ez a mi magyarságunk, magyarságunk fenntartása, magyar kultúránk ápolása. Ez volt az, ami az ő ellenszenvüket, sőt dühüket teljes mértékben hívta.

Tost Barna elnök ébersége mentett meg.

Ezért volt a hatóságok minden — törvényes mázzal bekenet — mesterkedése, hogy egyesületünket megszüntessék, miután az egyesület elszlovákosítására kilátásuk nem volt. Alapszabályaink megerősítése — mindenféle kicsinyes kifogások folytán — éveken át késétt, a végleges feloszlatastól csak elnökünk ébersége, s végül már csak a legfelsőbb közigazgatási bíróság tárgyi-íllagos ítélete mentett meg minket. A rendőrség szemő állandóan rajtunk volt, s tiszta magyar kultúrunkunkat elgáncsolni igyekezett, ha csak a legkisebb törvényesnek látszó ürügy akadt erre.

Utóljára a nagytermünket bérlő mozgószínházat — szeméremzedett hazugságokból álló indokolással — bezárták, hogy egyesületünket anyagi forrásától megfossszák, s így végezzenek velünk. De ezzel is elkéstek. Damoklesz kardja a húsz év folyamán állandóan fejünk felett függött. Ha engedélyezték is rendezésünket, az utolsó pillanatig, egészen az idegpattanásig megvárakoztattak velünk.

zott arra, hogy Kassa magyar jellege fedve legyen a világ szeme elől. E kamarillának egészen átlátszó elve az volt: ha már nekünk nincsen, nekik (már t. i. a magyaroknak), se legyen! — Hála Istennek nekünk így is volt.

Mi mégis éltünk.

Egyesületünk mindezek ellenére folytonosan működött. *Nevelte a katolikus magyar ifjúságot* s főleg szín-előadások tartásával, — amelyeket egyes esetektől eltekintve mégsem lehetett elcsúsztatni, — kifelé is állandóan emelkedett tekintélyben a város magyar közönsége előtt. *Ifjúsági tagjainak száma folytonosan csökkent ugyan*, hiszen egyesületi házukba bejárni a hatóságok szemében bűn volt, s oportunitizmusból sokan kimaradoztak, bár szívükben velünk éreztek. Voltak azonban elég sokan — sajnos — olyanok is, akik kimaradván tőlünk, idegen vízekben éveztek.

Az „öregek“ dolgoztak.

Már úgy is voltunk, hogy egyesületünk zömét a régi generáció alkotta, ifjúságunk pedig alig volt. Mégis működővel gárdánk esüseteljesítménye — páratlanul álló harmincas előadás-szériájával — éppen erre az időszakra esik. Jöttek az „öregek“, a pártoló tagok és dolgoztak.

S a törzsegyesületen kívül házukban helyezkedtek el a *testvér sport- és turista egyesületek*, szakoszmindig életképes öreg fa törzsébe.

Enekarunk és zenekarunk (a kettő feledhetetlenül szép Strauss János estje és egyéb rendezései!) — művészi teljesítményeikkel meglepték a város magasabb igényű magyar közönségét.

Akármielyen nehézségekkel küzdöttünk, meg kellett talyokként kapcsolódnak be, mint oltványok a még világosabbnak, mikor láttuk, hogy ez a város mennyire szereti egyesületünket. A Kassa utcáin oly sűrűn felhangzott legényegyesületi köszöntés: az „Isten áldja”, *védnökünk és háziasszonyaink áldozatkészsége*, előadásaink folyton szaporodó közönsége, a szeretetnek és megbecsülésnek annyi látható jele (tavalyi fényes bálunkon Kassa keresztény magyar társadalmának minden rétege megjelent) — eloszlatta sok-sok kétségünket, mely a létért, és pedig a magyar létért való küzdelemünkben elfogott minket.

Ha akadtak még a magyarok között is, akik pillanatnyilag meg nem értették minket, míhelyt egyesületünk működésével csak valamennyire megismerkedtek, jobb belátásra jutottak, s támogatóinkká lettek. Voltak olyanok is, akik *hírlapi támadásokat* intéztek ellenünk, de amikor eljötték hozzánk és közelebbről megismerték nehéz harcunkat, az önmagunk fenntartásán keresztül Kassa egész magyarságát folytatott önzetlen, áldozatos, sokszor már emberfeletti munkánkat, elvághatatlan barátainkká lettek.

Egyesületünk egy különös *kultúrmissziót* teljesített ebben a városban, ennek legszomorúbb időszakában. Egy olyan különös kultúrmissziót és oly áttűtő erővel, amelyhez hasonlót egyetlen más egyesületünkönél sem láttunk. A Kassai népi magyarság kultúrszerve volt, amely a húsz év folyamán újabb és újabb rétegeket hódított meg a maga számára a város magyar közönségéből, s a magyar intelligenciát s magához vonzotta.

Visszatekintve munkájára, bámulatosnak tűnik fel, amit a létért való küzdelem e húsz esztendejében tagjaink produkáltak. Előadásaink száma és nivója a magyar élniakarás, a megsemmisítés elleni emberfeletti erőfeszítés, de a *magyar tudásnak és kultúrfőlönynek is beszédét bizonyította* maradt. Ne kérdezzé senki, vajon Kolping igazi szellemében működünk-e, mennyi az, amit Kolping eszmáiból és elgondolásaiból beváltottunk e nehéz idő alatt? Ilyen kérdéseknek nincs helye akkor, amikor folytonosan csak a „lenni, vagy nem lenni” kérdése meredt reánk.

Valamit mégis beváltottunk Kolping meglátásából, s ez az, hogy ha a legényegyesülettel nem is volt megoldható a mi egész társadalmi és szociális kérdésünk, mégis a legényegyesület volt az, amelyen keresztül az egész társadalomért legtöbbet tettünk, amelyről a kívülálló társadalmi osztályokra is a legüdvösebb hatást gyakoroltuk.

A legényegylet a magyarság szíve.

Ha Kassa magyarságának esze ott honolt a *Fő-utca 12. sz. házban*, ahonnan a keresztényszocialista, végül az *egyesült magyar párt* vezetési a halálraítélt magyarság politikai védelmi harcát irányították, akkor erről *a házról: a Rákóczi-írt. 62-ről* nyugodtan elmondhatjuk, hogy itt *lüketett Kassa népi magyarságának szíve*. Göcpoint volt ez, mely a nagy veszélyben forgó Kassai magyar lelkeséget a legszélesebb körben szétszűrözte, s az elfojtott magyar érzést a szivekben folytonosan új lángra élesztette. *Erre mindig büszkék lehettünk!*

Ebben a visszapillantásban nem méltathatom azoknak az érdemeit, akik egyesületünkben annyi hivatással és önfeláldozással dolgoztak, még csak a neveiket sem említem meg. Pedig valóságos gondviselesszerű emberek is voltak közöttük (*Bartha Béla*). Csak egyről akarok még szólni, a legnagyobbbról, aki harmincöt esztendő óta áll az egyesület élén, s az itteni Gondviselés kegyelméből a legnehezebb időben is vezette és kormányozta azt.

Tost, a lelkipásztor és a magyar tölgy.

A felszabadult Kassán nagyon rövid idő alatt sok mindent elfelejtettek már az emberek. Vannak azonban dolgok, amiket sohasem szabad elfelejteni. Ilyen az is, hogy *Tost Barna praelatus-embükünk nemcsak lelkipásztor volt városunknak*, de a keserves húsz esztendő alatt, az ellenségnek abban a szakadatlanul tartó pergőtüzében, amellyel magyar mivoltunkból akart minket kiforgatni, *rendíthetetlen magyar tölgyként állt közöttünk*. A magyar bánattal terhelt szívek vigasztalásért óhozza fordultak. Síró magyarok mindig az ő arcára tekintettek fel, melynek örökös mosolyából reménység, erőt merítettek. *Lelket öntött a sebesültekbe és csüggedőkbe*, pedig belül ő vezéret a legjobban, mert ő kapta a legtöbb sebet, csüggedni azonban őt nem látták soha. Anélkül, hogy mások magyar érdemeit kisebbíteni akarnák, meg kell mondanunk, hogy *ő volt Kassa legnagyobb magyarja*.

Nem tudjuk, hogy nélküle egyáltalában megérte volna-e egyesületünk az itteni magyar feltámadást? De ha meg is érte volna, az *ő bátor kiállása nélkül már nem mint magyar katolikus legényegyesület* élte volna meg azt. Tudom és vallom, hogy az ő egyesületi és azon kívül végzett sok munkája és *fáradása nélkül egy ilyen tisztá, mocsoktalan, magyarlelkű Kassa* már nem kerülhetett volna vissza a magyar Hazához!

KMETZ GYÖRGY titkár.

A felvidéki egyletek húsz éve

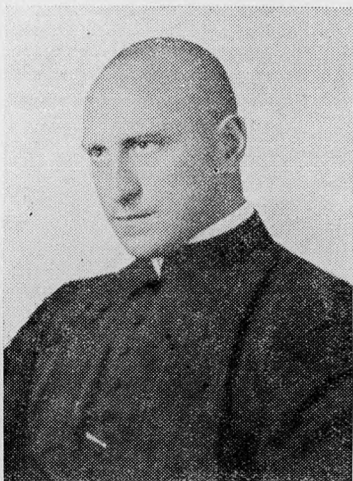
A felvidéki legényegyletek általános működését szeretném legalább egynéhány vonásban megörökíteni. Minden legényegyesület nagyjában olyan szerepet játszott, mint a miénk, tehát a háza a nemzeti és katolikus ellenállásnak volt a végvára. Igen nagy dolog volt az, hogy a legényegyesületek házzal rendelkeztek, mert ez igen nagy előnyt jelentett az ellenfelekkel szemben, akik ezzel vagy nem rendelkeztek, vagy nem tudták azt azonnal felépíteni vagy megszerezni. Még a politikai szervezkedések is rendszerint központja volt a legényegyleti ház s ezért a csehek rendszeren politikai egyesületnek tekintették a legényegyleteket, ami azután nagy hátrány is volt, mert aki a legényegyletben a lábát betette, azt ők nyílt ellenségnek tekintették s az ilyen nem juthatott hozzá semmihez, politikailag megbízhatatlan volt.

Hogy mit jelentett a legényegyleti ház, azt jól mutatja pl. a rozsnóví legényegylet kisebbségi sorsa. Csaknem egy évtizedig katonaság ilt a házukban s teljesen megbénította a működésüket. A pozsonynak is az volt a baja s az a baja most is, hogy nincs rendes otthona. Ezenfelül az is nagy probléma volt, hogy volt-e vezetője megfelelő az egyletnek. Mert bizony a magyar hitvallású papok száma

egyre fogyott s azonfelül nem mindenkinek van érzelme a legényegyleti munkához s így sokhelyütt ez is probléma volt.

Voltak szlovák legényegyleteink is. Ezekkel igen jó viszonyban voltunk és ha valamelyik magyar egyesületnek jubileuma volt, igen szívesen jelentek meg azon és tanúságot tettek arról, hogy egy szelleműek vagyunk, Kolping fia. A látogatást persze készséggel viszonzottuk. S fájdalommal számoltak be arról, hogy a szlovák katolicizmus nem nagyon kultiválja őket s előnyben részesíti a kimondottan nemzeti katolikus egyesületeket, mint pl. az Orol egyesületet s hogy náluk még kevésbé található pap, aki foglalkozzék a legényegyletekkel. A szlovák egyesületek most mind ottmaradtak: a nagyszombati, a kőrmöcbányai s a besztercebányai. Ezek különben a körülményekhez képest nagyon szépen dolgoztak s talán dolgoznak is, ha be nem szüntették őket a mostani szlovák gleichsultalással. Amíg lehetett, ezek az egyesületek próbálkoztak magyarul és németül is működni, azonban ezt lassan megszüntették a hatóságok. Több egyesületünk megszűnt, mert szlováku nem akart működni s magyarul nem engedték. Ilyen volt a szépműű eperjesi egyesületnek a sorsa.

A legényegyesületek eleinte lépést akartak tartani a legényegyleti élet fejlődésével s ha már nem lehetett a magyarországi testvéregyesületekkel fenntartani a kapcsolatot, akkor a német egyesületekkel igyekeztünk kapcsolatot maradni. Így vettünk még részt a bécsi világkongresszuson, aminek meg is volt a maga felpezsdítő hatása, azonban a németországi nagy átalakulás magát a német legényegyleti mozgalmat vitte teljes válságba s így teljesen magunkra maradtunk. Lehetett volna ugyan még kapcsolatot keresni a csehországi legényegyletekkel, amelyek nagyjából németnyelvűek, de van köztük csehnyelvű is, de valahogyan erre nem került sor, aminek az oka inkább lélektani, ugyanis nem nagyon lelkesedtünk még az ilyen kapcsolatokért sem s a másik oka bizonyára az is, hogy ezek sem keresték velünk a kapcsolatot.

BARTHA BÉLA másodelnök.

Lehetett volna még felvenni az erdélyi legényegyleti mozgalommal is a kapcsolatot, azonban a kisebbségi életben annyira megfigyelt legényegyletek lassan leszoktak mindenféle kapcsolatról, mert az mindig nagy kellemetlenségeket idézhetett elő s így a különben szépen fellendült erdélyi legényegyleti mozgalomról legfeljebb olvastunk valamit néhanapján.

Teljesen magunkra maradván, szeretnénk volna legalább a mi központi életünket kiépíteni. Még a rabság kezdetén össze is hozta Kassán Tost prelátus úr a megmaradt legényegyletek képviselőit s akkor szerkesztettek egy központi szabályzat-tervezetet, ez azonban a jóváhagyásig nem jutott el, mert abban nyelvi és alaki hibákat fedeztek fel mindig s az utolsó időben talán nem is a cseh hatóságokon múltott azoknak jóváhagyatása, hanem a legényegyleti életben egyre jobban mutatkozó kimerültség, melynek oka az ellenállásnak nehézsége volt. Elfáradtunk idegekben, emberekben, utánpótlásban, pénzben s ezért a legutolsó helyzet az volt, hogy minden legényegylet úgy élt, ahogyan éppen lehetett s legfeljebb, ha egyik-másik jubileumot tartott, akkor jöttünk el egymás házába felmelegedni s erőt meríteni a továbbiakhoz.

Nagyon nehéz volt különben is az érintkezés a földrajzi fekvésünk miatt, mivel a határmentén

hosszában terültek el a legényegyletek s így egy-egy országos összejövetel tartása igen költséges dolog volt s támogatásban nem részesültünk sehonnán sem, hiszen maga a magyar katoicizmus is teljesen magára volt hagyatva s bizony a Katolikus Akció sem volt országosan megszervezve.

A legényegyleti mozgalom így nálunk egészen különös alakot öltött. Nem lehetett annak egységes irányításáról beszélni, hanem egyrészt a régi hagyományok felújításából vagy megőrzéséből állott, vagy pedig átalakult a legényegyletek háza a régi és új katolikus mozgalmaknak otthont adó házába s katolikus magyar ellenállás központjává. Így természetesen a szorosan vett legényegyleti mozgalomról szó sem lehetett. Nem lehetett szó az iparos ifjak szakismereteinek bővítéséről sem, mert a csehszlovák állami alkalmazott tanárok be se lehettek a lábukat hozzánk.

S mégis csodálandó jelenség, hogy új egyesületek is létesültek, sőt a 20 év alatt a legényegyletek száma csaknem megkétszereződött (ma 20 körül jár), ami azt mutatja, hogy erre mifelénk a legényegyleti mozgalomnak nagyszerű és sok tekintetben bevetetlen területei vannak. Hogy egyebet ne említsek, egy Érsekújvárnak nincs legényegylete. A Kárpátalja azonban elég önálló és tartalmas életet élt legényegyleti tekintetben s különösen a Középfelvidéken s a Csallóközben létesültek új legényegyletek.

A felvidéki legényegyletek mozgalmanak legeredményesebb fészkei voltak: Komárom, Rozsnyó, Kassa, Ungvár s így valójában az egész megszállott területen megvoltak a kiolthatatlan legényegyleti fókuszok, amelyek nemcsak, hogy fenntartották magukat, hanem példátadó életet is árasztottak ki másokra, ha nem is oly nagy rádiussal, mint azt az ember gondolhatná.

Ezekben lehet talán ily hirtelenjében jellemezni a mi felvidéki legényegyleti mozgalomunknak a történetét. Szívós ellenálló és autodidakta munka volt ez, mely most azután beletorkolhatik a magyar legényegyleteknek sokat haladott és valóban legényegyleti szemléti és modern munkájába.

Isten mérte ránk ezt az időt s azt böles szándékkal tette. A mi feladatunk volt Kassa város magyarságának és katolicizmusának harcában bevetetlen Alcazárként állani. A kadettek iparos fiúk voltak s nem hiányzott a Moseardónk, Tost prelátus úr s nem hiányoztak vitéz hadnagyaink.

Most felszabadultunk s büszkék vagyunk folszabadítóinkra, akiknek élén egy vitéz van, vitéz Pintér József s derék hadsereg, aminők a köztünk megjelent pesti fiúk is.

Eddig nem a tulajdonképpeni legényegyleti életet éltük, azonban még talán nagyobb és fontosabb feladatot oldottunk meg, amikor ott voltunk a magyar keresztény életnek bástyafokán. Ezek után azonban kiadhatjuk a jelszót: vissza a műhelybe! Vissza az igazi, a komoly és tartalmas legényegyleti élethez!

Bartha Béla

Érezz együtt

az EGYLETTEL!

Örömnépe Kassán

SZEPCESSY GYULA dékán.

A kassai katolikus legényegylet vezetősége a felszabadító sereg bevonulása után elhatározta, hogy a Felvidék és annak fővárosa, Kassának felszabadulása alkalmából örömnépet tart, amikor is a felszabadult Felvidéken működő testvéregyletekkel együtt kimondja a budapesti központhoz való csatlakozását. E szép ünnep fényének emelésére hivatalos volt vitéz Pintér József pápai prelátus, kormányfőtanácsos, a katolikus legényegyletek országos központi elnöke, akinek jelenlétében kellett a csatlakozás kimondásának és a legényegyleti tagok fogadalm megújításának megtörténnie.

A katolikus legényegylet vezetősége által erre a célra kijelölt nap 1939. jan. 6., Háromkirályok ünnepe eljött és a megtartott ünnepély sikere és bensősége teljes mértékben igazolta, hogy a kassai legényegylet és a vele összeforrt kassai közönség mennyire átérzte a visszaszerzett magyar szabadság boldogságát.

20 év után először ünnepelhetett teljesen szíve szerint az az egyesület, amely a csehszlovák uralom alatt mindig magyar volt s amely tűzön és vízen keresztül a támadások és hatósági üldözések pergőtüze között is megtartotta fiaiban a magyar haza iránti hűséget.

A katolikus legényegylet az elmúlt 20 év alatt a kassai magyarságnak fellegvára volt. A házat egyszerűen „magyar háznak“ nevezték el s a csehszlovák rendőrség éber figyelemmel kísérte minden lépését, mert tudta, hogy a magyar élet szíve ebben a házban dobog. A csehszlovák rendőrség által adományozott magyar ház címet ki is érdemelte a legényegylet, hiszen volt idő, amikor 12-féle intézmény működött a ház falain belül, mind-mind a magyarság és a magyar kultúra szolgálatában. E mellett a legényegylet mindig szem előtt tartotta azt, hogy katolikus és különféle szakosztályaival résztvevett minden katolikus egyházi megmozdulásban.

A csehszlovák elnyomást talán a legjobban érző legényegylet szívből tudott örülni annak, hogy Kassa városa ismét az anyaországához visszakerült.

A felszabadulási ünnep délutánján az egyesület díszterme ünnepi, eddig 20 év alatt nem látott szint öltött. Eddig nem látott magyar korona, drapériai és zászlók, Főméltóságú Kormányzór Ur képe azt tanúsították, hogy már szabad a magyar szín, a magyar eszme, nem jár ezek viseléséért és megvallásáért büntetés.

A dísztermet zsufolásig megtöltött közönség áhítatos hangulatban várta a program megkezdését.

Először hangzott fel a kassai katonikus legényegylet színpadán a magyar Hiszekegy, amelyet az egyesület dalárdája adott elő. Füleák Béla karnagy vezénylese mellett. Minden dalárdatag átérzte, hogy valami olyat énekel, amivel a bensejében éveken át rejtetten élő és most valósággá váló reménynek ad kifejezést.

A Magyar Hiszekegy eléneklése után a közönség zúgó tapsvihara közepette lépett színpadra Tost Barna pápai prelátus kanonok, plébános az egyesületnek több mint 3 évtized óta élén álló elnöke. A kassai magyarságnak, de egyúttal az egész Felvidéknek a tölgyfája állott az ünnepi közönség előtt, aki 20 éven át a legnagyobb zivatark középett sem engedte, hogy kitépjen a magyar anyaföldből, mert hiszen gyökereit mélyen beeresztette a magyar haza szeretetébe. Tost Barna mint szilárd tölgy mutatta a többi kis fácskának, az egyesületi tagoknak, de minden más felvidéki magyarnak is, hogy meggyőződésben és magyar hitben nem szabad ingadozni. Ezen a felszabadulási ünnepen is kifejezést adott a legényegylet nevében törhetetlen ragaszkodásának a magyar hazához.

A közönség meghatottan hallgatta végig, amikor Tost Barna elnök felolvasta a legényegyleti fogadalmi formulát és azt a színpadon álló legényegyleti tagok komolyan és méltóságteljesen ismételték.

A fogadalm most már nemesak a Kolping eszmékre, hanem a magyar haza iránti hűségre is vonatkozik.

A Magyarországhoz való visszakapcsolás a legényegyletek szervezetében is változást idéz elő. Mind a kassai legényegylet, mind 12 vidéki, a visszakapcsolt Felvidéken működő társaság egyhangú lelkesedéssel kimondja a budapesti központhoz való csatlakozást.

Tost Barna helyi elnök üdvözlésére és felkérésére vitéz Pintér József országos elnök lép a színpadra, akinek háta mögött 12 vele érkező budapesti legényegyleti tag áll egyleti zászlókkal.

Mint országos elnök, örömmel veszi fel a budapesti központi szervezetbe a Felvidék egyleit, hiszen a központ csak nyer ennyi, a megpróbáltatások tűzén keresztülment egyesületek bekapcsolódása által. Akik anyyi éven át meg tudták védeni magyarságukat, azok most az építő munkában is részt fognak venni. A sok jelszó és tan közepette a legényegyleti tag számára igazság és követendő irány csak Krisztus tanítása és kinyilatkoztatása marad. Mint világlátót, sokat tapasztal és a le-

genyegylei ifjút szíve mélyéből szerető lelkiatya ad ezután különféle gyakorlati kérdésekben intelmet és tanácsot a legényegyleti ifjak számára.

A szép ünnepi beszédek egy művészielen előadott, alapos tanulmányt igénylő zeneszám váltotta fel. Az egyleti zenekar Göbl Ignác karmester vezénylese mellett előadta Kéler Béla Rákóczi nyitányát. Hány zenész nyerte már kiképzését az egylet falai között a fáradhatatlan Göbl karnagy kezei alatt! S az egyleti zenekar ma is a szellemi nivó egyik alappillére.

Az egyesület élet-halál harcát ismerte meg az ünneplő közönség Kmetz György egyesületi titkár előadásából. Aki Kassán végigélt a csehszlovák uralmat, az szomorúan gondolt vissza azokra a mozzanatokra, amelyeket Kmetz György irodavezető káplán, titkár „Húszéves küzdelem a létért” c. előadásában a közönség lelki szeméi elé tárt, míg az idegen vendégek lelkét a csodálat és ámulat hangulata fogta el, hogy a kassai legényegylet oly sok nehézség és emberfeletti küzdelem között megállhatta a helyét.

A jelenlevők között kinek a szíve nem sirt volna a meghatottságtól, amikor az egylet színpadán először hallotta meg Kulinyi-Vincze: „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország” c. énekét, amelyet eddig legfeljebb zárt ajtók mellett rádióon vagy zárt ajtók mellett egigánytól hallgatott? A szép ének Szinay szólóénekesessel együtt Filcsák Béla karnagy vezetése mellett, szívvel-szíving hatolt.

Bartha Béla hitoktató, legényegyleti igazgató zárószavában a kassai legényegyletet a spanyolországi polgárháborúban annyira híressé vált Alezár várához hasonlította. A magyarság léteért való harcában a kassai legényegylet vezetőségével, tagjaival ugyanolyan hősiességet tanúsítottak, mint annak idején Alezár híres védői.

Most már befejeződött az önvédelmi harc, most következnek a nyugodt építő munka a műhelyekben.

Az ünnepélyt a magyar imádság, a Himnusz és a Rákóczi induló akkordjai fejezték be.

Szepessy Gyula

Tost Barna a magyar tölgy

Tost Barna pápai prelátus, Kassa város plébánosa, a Felvidéki Legényegyletek Elnöke üdvözlő Szövetségünk elnökét és a küldöttséget.

Csupa szívláng lobogott január 6-án Kassán. Mindenkinek a kezében tartotta a szívet. A felvidéki szívek beszéltek. Elmesélték húsz év szenvedését, elkönnyezték az örömnapi mámorát. Tizenkét pesti kiküldött is kivette a szívet. Azok is beszéltek. „A mi szívünk is vértzett a ti fájdalomok láttán, a mi szívünk is örül, hogy egyik lehettünk.” Láttunk a szívek között egy csodálatosat. Egy papi, magyar szívet, mely beszélt is nekünk. A sok szív ita a szót. A kis láng mindig magasabbra lobbant, megrészegült tőle minden kicsi szív. Még ma is ennek a mámorra alatt vagyunk. Még ma is visszahalljuk ennek a csodálatos szívnak a szavait:

„Háromkirályok ünnepére tűztük ki a Felvidék felszabadulása feletti örömnepünket. Ez az öröm, mely fogva tartotta magyar szívünket, november 2-án és a magyar legfőbb Hadúr és vitéz seregeinek bevonulása napján ahhoz az örömhöz hasonlítható, melyet a népek képviselői, a napkeleti bölesek éreztek, amikor meglátták Üdvözítőjüket.

Szavakkal leírni ezt az örömet nem lehet, ezt csak az örömkönnyek tolmácsolták, melyek patakokban ömlöttek minden igaz magyar szeméből. Az a boldog érzés, amikor városunkat magyar nemzeti színben láthattuk, amikor keblünkre kitűzhattük a magyar címeres kokárdát, kimondhatatlan öröm volt számunkra.”

A legényegylet hitt, bízott, remélt. Ez a remény elnyerte a jutalmát. Szép jubileumi ajándékot kapott. A jó Isten a sok szenvedésért nagy boldogságot adott.

„Alig pár hónapja ünnepelte egyesületünk 50 éves fennállását. Akkor nem reméltük, hogy felszabadulásunk ideje olyan közel van, csak a lelkünkben élt állandóan a felszabadulás reménye. Nines és nem is volt a 20 kinnal telt esztendőben egyetlen igaz fia sem ennek az egyesületnek, aki ne hitt volna Magyarországot feltámadásában. Tudtuk ugyanis, hogy az isteni Gondviselés és igazságság előbb-utóbb vissza fog bennünket vinni Szent

István koronájához. Bármilyen nehéz órákat élünk, mindig az volt a vigasztalásunk, hogy nem tart soká a szenvedés.”

Tizenkét felvidéki egylet kapcsolódik bele a Szövetség szervezetébe. Ennek a tizenkét egyletnek a Szövetség egy-egy szövetségi zászlót adott, hogy az egysége ezáltal hamarabb létrejöjjön. Ezek nevében szól Tost Barna prelátus elnök és köszönti a Szövetséget.

„Ezen ünnepi hangulatban, amikor szívünk telve van boldogsággal, gyermeki szeretettel üdvözöljük Hungáriát, szeretett édesanyánkat és Szent István koronáját, mint szabad magyar állampolgárok. Üdvözöljük országos elnökünket, vitéz Pinter József kormányfőtanácsost, pápai kamarás urat is, aki felkereste Kassát, hogy kitárja előttünk kolpingi szívének tárházát és megtanítson bennünket azokra az utakra, amelyeken ma a Kat. Legényegyletek Magyarországon járnak. Most 12 felvidéki Legényegyesület kapcsolódik be a központi országos szövetségbe, ezeknek hódolatát és ragaszkodó szeretetét mutatja az ideérkezett sok levél és távirat. Szeretettel üdvözöljük a 12 budapesti Legényegyesületi kiküldöttet is, akik áldozatkészséggel eljöttek örömnepünkre és ajándékol hoztak 12 legényegyesületi zászlót a felszabadult 12 egyesület részére. Szeretettel üdvözöljük ünnepünkön a Kat. Akció jelenlévő vezetőségét, katolikus egyesületeinket és nagrabecült vendégeinket, akiknek élen nagy örömmel és tisztelettel üdvözölöm Borbíró Ferenc imént kinevezett kassai főispánunkat.”

Ez a csatlakozás új erőt, további lelkes munkát jelent. Ez a kis sereg, ez az elit gárda a Szövetség számára is nyereség a Felvidék elnöke szerint, mert az új tagok harcban megedződve csatlakoznak a Szövetséghez.

„Dolgozni fogunk továbbra is az ifjúságot olyan szeretettel, mint ahogy dolgoztunk 50 éven át. Erőnket meg fogja sokszorozni az a tudat, hogy egy olyan szövetségbe kapcsolódtunk be, amely 40 ezer tagot számlál több mint 400 magyar Katolikus Legényegyesületben.

Amikor kérem a 12 felvidéki Legényegyesületnek az országos szövetségbe való felvételét, egyben

üdvözetünket, törhetetlen szeretetteljes hűségünket és ragaszkodásunkat is tolmácsolom központi Elnökünk előtt. Remélem, az országos szövetség sokat fog nyerni ezzel a 20 éves harcban megedző-dött sereggel."

Fel legények előre! A visszatért egyletek központi Elnöke fogadalmújításra szólítja fel az új szövetségi tagokat, hogy ezzel a közös munkának és életnek végleg eljegyezzék magukat.

„Most pedig Egyesületünknek régi és új tagjai ismételjék meg ünnepélyes fogadalmukat szó-

vetségi Elnökünk előtt, hogy Egyesületiünknek mindenki hűséges tagjai maradnak és a Szövetség eszméinek harcossai lesznek."

„Isten áldása legyen a megnagyobbodott haza összes Legényegyesületein, mindnyájunk lelkes munkáján, fejezte be szavait Tost Barna, a felvidéki Legényegyletek atyja. Isten áldja a tisztességes ipart!"

Isten áldjon meg Benneteket, mondjuk mi, hogy ilyen boldoggá tetteket.

LEGÉNYEGYLET 1939-BEN

Már régen vagyunk, ez a lét néha hamu alatt lappangott, né ha mintha éppen lélekzett volna, né ha keselyűk is keringtek már felettünk, de mi mégis vagyunk. Méginkább leszünk. A jövő a miénk. És csak a miénk. Ha nem koptatták volna el, ha nem tették volna neveltségessé a szólást, azt mondanám 1939. év a miénk. — Gyökereink mélyen lenn van. 85 esztendő alatt igazán mélyen belegyökerezhetett minden ember, minden iparos ember szívébe. A gyökerek kitéphetetlenek, mert az életet, a kenyeret, a becsületet szállítják az emberbe, az egész társadalomba. A társadalom ma nem tud megélni egyedül, nevelő nélkül. Ki törődik ma az egyéni emberrel? Ki törődik ma a társadalom piciny sejtcskéjével, az emberrel? Igen szép, hangzatos, zamatos, sokszor lázító jelszavak remek figurákat, színeket robbantanak a levegőbe. Mi ez? Tüzi-játék, de nem valóság.

Mi nevelünk. Mi törődünk az emberkével, akármilyen piciny sejtcske is legyen az. Mi bele akarunk nézni mindenki szívé mélyébe, mit kíván, mit rejteget az a boldogságra vágyó kicsi emberi szív. Ha nyugalmat kér a mindennapi élet zajában, mi megadjuk, ha családi boldogság után eped, mi ott vagyunk és segítünk lélekkel rakni. Ha kenyér kell, mi szelünk a család asztalára, ha hív az Isten minket, Krisztus vezet szent színe elé. Hát aki gondoskodik rólad te Ember, az nem éltevaló? Hát nem azé a jövő?

Iparos Fiatal Ember! Gondolkodol? Valóban megkaptad-e mindezt? Felelek: Mindig megkaptad és méginkább megkapod ezt a jövőben, csak nem éreztél eléggé együtt az egylettel. Nem adtad át magad egészen, fenntartás nélkül magadat az Egyletnek. Érezz együtt az egylettel, mikor saját érdekedről van szó, mikor

az egyéni és iparos társadalmi boldogságról van szó.

Az egylet ismét érez valamit. Vissza, közelebb az Istenhez. Ez volt az alapja a régi aranygyűrűs, megbecsült iparos ember földi jólétének. Ha mi is megbecsült, anyagilag jól szituált megelégedett iparosmesterek akarunk lenni, nekünk is azt kell tennünk, amit tettek, éltek őseink, elődeink: Együtt kell élnünk az Istennel. Ennek előmozdítására a legényegylet elhatározta, hogy a szakmák, céhek védőszenjteinek ünnepét visszaállítja, amit kedves kis ünnepéllyel tesz majd felejtethetlenné és csodálatos értékűvé az iparosság javára. Ezért jelenik meg a legényegylet kiadásában az iparos szentek életrajza és a céhekhez való kapcsolata, amely mozgalmunkat előbbre viszi egészen a tökéletes sikerig. Könyvünk nemesak a szentek életét akarja majd ismertetni, hanem egyben irányítást is akar adni egy-egy céhünnepély sikeres megrendezéséhez. Ismét azt mondom, érezz együtt az egylettel. Ha hív az egylet, ha céh ünnepet rendez az egylet a helyi iparosság bevonásával, úgy te légy ott elsősorban.

Miután leraktuk az alapokat arra, akin kívül más alap nincs, amely pedig maga Jézus Krisztus, építünk tovább. Az Isten megadja a növekedést is. Közvetve fogunk nagyobb, jobb, izletesebb kenyeret szelni a család asztalára. Tovább is szakmai tanfolyamok rendezésével óhajtjuk ezt elérni, csak a módban van csodálatos különbség. A legényegyleti tanfolyamaink ezentúl egyenlő erejűek lesznek az eddigi hivatalos technológiai tanfolyamokkal. — Végbizonyítványunk ugyanolyan értékű lesz, mint a hivatalos tanfolyamaink bizonyítványai. Ezentúl a szakmai tanfolyamainkat az Ipari Tanfo-

lyamok Országos Vezetőségének protektorátusa alatt rendezzük meg. Záróvizsgáinkon az Iparügyi minisztérium küldöttei előtt teszünk tanúságot felkészültségünkről. Ilyen újévi ajándékot még nem kaptak sem a mi tagjaink sem más gyerekeikpöben börtökáló mozgalmacsok tagjai.

Szociális téren is intenzívebb munkát akarunk. Egészen eredményeset, minden tagunk tökéletes megelégedésére. Szakmában jól kinevelt fiaink után kapodnak a mesterek, gyárok. Tehát ezért a munkaközvetítés terén nagyobb, eredményesebb munkát ígérünk. Munka után édes a pihenés, nagyszerű közmondás, ha van mód a kellemes pihenésre. A multban megrendeztük, végig éltük, végig mosolyogtuk nőgrádvérei táborunkat és 120 tagunknak biztosítottunk majdnem ingyenes nyaralást. Az idén a balaton mellett már saját telkünkön üjtjük fel vidám táborunkat, hol mindent feledve (még szakmát is) gyűjtjük az erőkészletet a hosszú esztendőre.

Mindenütt élni fogunk, mindenütt a mi nevünkötől visszhangzik az ország. A szép „Isten áldja”-tól hangzik a Bakony erdeje, a Kékes pihenője, még evezőink esobbanását is „Isten áldjának” fogja visszaáltani a balatoni tündér Tihanynál.

Mindenütt csupa élet, mozgalom, liktető szív, emberi boldogság honl, hol a legényegylet szelleme megkezdte társadalmat átforgató építő munkáját.

„Aki a hétköznapot föl nem használja, az a vasárnapot nem érdemli; aki meg éppen hétköznapon lustálkodik, az Ur napján pedig dolgozik, az a társadalom szemetje.”
(Kolping)

A MI PARLAMENTÜNK

Új korszakot

nyitnak a magyar történelemben a most készülő reformok. Fejlődés útjára lépett a magyar élet és ez a fejlődés folytatása annak a reformsorozatnak, mely 1830-ban kezdődött és mely 1848-ban a jobbság felszabadításával érte el csúcspontját. A szabadságharc, elnyomatás, az utána következő liberális korszak, a világháború egy évszázadra útját állta a további fejlődésnek.

Kétségtelen, hogy a reformok nagy megrázkódtatásokkal járnak. Erők és értékek cserélnek gazdát; új, eddig még járhatlan utakra terelődik az élet; új emberk, nagy tömegek kerülnek bele a gazdasági és társadalmi élet vérkeringésébe, akik kezdetben még tapogatózva tudnak beleilleszkedni új helyzetükbe. De mindezek nem lehetnek akadályai a reformok megvalósításának, mert egyes érdekek csorbát szenvednek ugyan, de ezzel szemben a nemzet nagy tömegének lehetőségeket nyújtunk a fejlődésre, boldogulásra, erősödére és ezáltal a nemzet erősödését, boldogulását, fejlődését szolgáljuk.

Mikor egy régi, rossz, zötyögős utat betonúttá építenek át, akkor egy ideig azon megbénul a forgalom; más élet nem mutatkozik ott, csak az útcsinálók sürgése-forgása. De bezzeg, mikor készen a betonút, autó-autót, kocsisopist ér azon. Ide terelődik át a forgalom, itt összpontosul az élet, a vidék fejlődik, fellendül. Hát így vagyunk a reformokkal is. Tehát ahelyett, hogy hallgatjuk egyesek vésharang kongatását, — nekünk alaposan készülnünk kell az *örségváltásra*.

Az ifjúság nem tudta megtalálni helyét az eddigi magyar életben. Jövőtlének voltunk; nem voltak lehetőségei boldogulásunknak; céljaink, törekvéseink foszló álmoknak tűntek fel. Sűrű, sötét köd vett körül bennünk, melyben meggönyvedve tapogatóztunk, kedvtelenül dolgoztunk, letargiába estünk. De ma foszladozik körülöttünk a köd, lehetőségek nyílnak meg előttünk, céljaink, törekvéseink megvalósulásának útja újra járhatóvá válik; ma lerázzuk magunkról eddigi életünk rossz álmát, ki egyenesedett derékkel, hittel, bizalommal készülnünk beleillesszük az új magyar életbe.

Új feladatok.

A munkásifjúság sohasem volt álmodozó ideálista. Benne él a gyakorlati élet forgatagában; szenvedő részese annak; a saját bőrén érzi annak hibáit, fonákságait. Tehát munkásifjúságunk alkalmas arra, hogy a reformok gyakorlati végrehajtásából kivége a részét. Iparos és kereskedőifjúságunk legkiválóbbjait tömöríti magába a legenyegylet, tehát ennek az ifjúságnak kell elsősorban munkába állani az új feladatok megvalósítására. Fontos hivatás vár ránk, mely megköveteli, hogy erőnket a legvégsőkig fokozva fontolóra vegyük kötelességeinket, lehetőségeinket és azokért minden lehető eszközzel és módon küzdjünk és harcoljunk. Legyen vége az ölhetett kezes világnak, a sültgalamb várságnak; minden magyar sorakozzék fel az új magyar élet örségváltására, az új magyar feladatok végrehajtására.

Mit jelent a földreform?

Vizsgálódásunk tárgyává kell tennünk, hogy nekünk iparos és kereskedőifjúságnak mit jelent a földreform.

1. Az eddig egykézben lévő birtokok felaprózódnak. A termelés belterjesebb lesz, az állattenyésztés nagyobb arányú, a gyümölcstermelés mindjobban elterjed. Míg a nagybirtokon csak néhány termény került a kereskedelembe, addig a kisbirtok számtalan termelvényvel fog szerepenni. Tehát kereskedelmünk lehetőségei szélesbülnek. A nagybirtoknál néhány ember el tudta látni az egykét fajta termény közvetítését, forgalombahozatalt; ellenben a kisbirtoknál sokkal több ember kell a kereskedelem lebonyolításához, tehát több ember talál megélhetési lehetőséget. A földreform sikerénél végtelenül fontos, hogy elegendő, jól felkészült, szakképzett, keresztény kereskedő vegye kezébe az új kisbirtokok terményeinek forgalombahozatalt. Tehát végtelenül fontos, nemzetmentő, nemzetteremtő feladat vár kereskedőifjúságunkra.

2. A földreformmal sok magyar család, akik eddig csak tengették életüket — jobb sorsba kerül. Önállóak lesznek. Maguknak dolgoznak, jobban dolgoznak; maguknak termelnek, többet termelnek. Több pénz kerül a családba, nagyobb lesz a vásárló-képességük. A kisiparosnak, kiskereskedőnek kiterjed a vevőköre, fejlődés, fellendülés következik be.

Mindehhez azonban még két dolog szükséges, az egyik a

tudás, szakképzettség.

Nem győzzük eleget hangoztatni. Igyekezzünk egyleteinkben módot nyújtani a szakképzettség el-sajátítására. Sokszor csak a tagokon múlik, hogy megértsék a hívó szót. A szakképzettség hatalmas tőke, melyet egy műhely se, egy üzlet se nélkülözhet, mert a hiánya a pénztőke elvesztésével, a tönkremenéssel jár. A magyar ifjúság érvényesülésének tág lehetőségei nyílnak meg, de csak az boldogulhat, aki tud, sőt csak az, aki nagyon tud. A tudást, a szakképzettséget mindenki megszerezheti magának, csak akarat, szorgalom, kitartás kell hozzá.

A másik szükséges dolog

a pénz.

Hiteléletünk átszervezésével meg kell találni a módot arra is, hogy jól felkészült, tehetséges, keresztény fiatal emberek számára megfelelő tőke álljon rendelkezésre pénzben, de főképp hitel alakjában. Nem elegendő erre a célra az állam költségvetéséből kiharítani egy összeget. Nemcsak az adózók filléreinek, de a magánkézben lévő tőkének is ki kell venni a részét az új magyar élet felépítésében. Mindenkinek vállalni kell a maga kockázatát, a maga áldozatát. A munkás dolgozzon, verejtékezen; a tőkés pénzt adj a nemzet boldogulására. Így mindkettő a neki legrágábbat áldozza: a munkás: erejét, izmait, idejét, egészségét; a tőkés: pénzt. Így kívánja ezt a szociális igazságosság.

Az új életet nemcsak ígérjük, de ki is eszközöljük!

Boldog munkás újesztendő!

Egy kicsit későn jelentkeznék a boldog újévvel, de ahogy a közmondás tartja: jobb későn, mint soha. Tehát boldog újesztendő!

Eszrevetted-e már, hogy ez az esztendő számokra valami újdonságot jelent? Tettél-e már valami olyan merészet és nagyot, amit erre az évre szántál? Megfogtad-e a dolog végét és iparkodtál-e kiemelkedni életed eddigi szűkös keretéből?

Pedig, hogy tele voltál reménnyel! Milyen tempósak, újnak, jóízűnek éreztél ezt az évet! Ebben az évben akarsz az lenni, akinek álmaidban, legszebb elgondolásodban látod magad. Mikor valószínűsítod meg, ha még bele sem kezdted? Mikor akarsz kezdeni, ha nem a kezdéskor? Holnap? Nem a holnapokból élünk, hanem a mából, a kemény, munkás, meg nem alkuvó dolgozó mából. A holnapba csak akkor nőhetünk bele, ha gyökeret vertünk a mába, a mostba. Akkor lesz majd, ha van rögtön.

Volt ez nálad? Ugy-e nem. Elmult egy hónap, már csak 11 van hátra. Ebből a tizenegyből mennyit engedsz még elmulni? Hidd el, hogy kevés az idő, hogy szükség van a munkádra, tudásodra magadnak, de az egyletnek is.

Most kell tanulnod, tovább képezni magad, mert később hiába mondogatod: miért nem tanultam. Most még nem késő, még a kezdet hangulata él benned, az indulás üteme dobog a szívedben. Most még van idő, még a másodpercek millióinak, a percek százszázainak az ura, feltétlen parancsolója vagy. Most, mert különben úgy jársz, mint az a regényhős, aki palotájának erkélyéről filléreket szórt és élvezte ezt a tékozlást, de egyszer elfogytak a fillérek és ő is odakerült a szegények közé, várt a tékozló gazdagra, szorongva várta, de az nem jött. Ne szórd a kincsedet, millióidat, az időt. Ez az idő a te egyetlen vagyoned, ezért ezt kamatoztasd.

Munkát, szép életet, új sarjadást, minden másképp levést festettél magad elé. Rajta! Előre! Nem leszel egyedül. Mi is melletted állunk. Amint látod és olvasod bennünk is, az egyletben is az új ritmus van indulóban. Érezz

ezért együtt velünk. Ha semmi mászt nem tennél, csak ezt az új, éledő, friss lelket megéreznéd, megértenéd, akkor is sokat tennél. De mi többet várunk. Várjuk, hogy érezz együtt az egylettel, annak minden megmozdulásával, az új kezdéssel. Várjuk, hogy az együttérzésed munkában is megnyilvánul, hogy lemondasz a kényelemről, a holnapra való

betáblázásról és a mában mutatod meg, hogy valóban munkás újévet kezdted, amely mindannyiunkat boldoggá tesz.

Azért kívántunk boldog újévet, hogy ezt elmondhassuk neked, azért mondtuk el, hogy az meg is valósuljon, azért nem késtünk el, mert ezt elkezdni, mert munkába állni még nem késő.

Boldog munkás újesztendő!

SZOCIÁLIS GÁRDA

Dr. Rottenbiller Alajos tisztiorvos, központi világi elnök már második éve hihetetlen akaraterővel, nagy érzékkel testvérként él együtt Budapest perifériájának legrémesebb negyedében, a Babértelep 34 családjával. Az a szociális munka, ami ott folyik, már egész Budapest figyelmét felhívta a katolikus legényegyletre, illetve annak szociális gárdájára, amelynek nemcsak ifjúsági tagjai vannak, hanem bárók és bárónők, gyárigazgatók és főmérnökök. Ezek Dr. Rottenbiller irányításával *igazi szociális munkát* végeznek. 34 családnak juttattak 25—30 kg-os esomagban ruhát és élelmiszert, azonkívül két mázsa szemet családonként. Ez önmagában nem volna tökéletes szociális munka. A lelkes gárdatagok *újévre minden családból egyet-egyét nagyszerű állásba is helyeztek*. Mozgalmi szempontból is igen jelentős ez a szociális működés, mert ennek a nyomán szép egyleti élet indult meg. 30 külvárosi ifjú szívja magába a legényegyleti szellemet és hirtelen eszméinket ott, ahova mi nem tudunk eredményesen eljutni és ahol a nyomor és az ínség még a napvilágot is kiszorította sötét barakoduikból.

Ma a budapesti Babértelep, ahová eddig csak környezettanulmányra járt egy-egy újságrporter, ma nagyszerű élet, mosoly színhelye, mely a szociális gárda munkája nyomán fakadt.

Tisztos ipart

Ujra itt vagyok. Talán nem is szívesen olvasod Kedves Barátom, pedig kénytelen vagyok újra szólni, írni. Tisztoságesebb iparra van szükségünk. Ezért kell kikaparni, melyen kégetni a hibákat.

Tanulj tanonc, segéd lesz belőled. Így kellene átalakítani egy régi közmondást. Közmondásról pedig azt mondják, régi tapasztalás eredménye. Itt ez nem egészen áll. Mert bizony szegény kis tanonc hónapok után sem kap a kezébe kalapácsot, reszelőt, vagy fényező lapdát, de annál jobb terepismeretre tesz szert. Tudja már, hogy a Róna zsidónál 2 fillérel olcsóbb a szappan, mint a Verőceznél, a krumpli, ella, vagy nyári rózsza olcsóbb a bolgárnál, mint a Szövetkezetben, igaz, hogy kicsit többet kell gyalogolni, de legalább kevesebbet hallja a parancsoló szót a nagyságos asszonytól, ez pedig megéri, ha rá is pöröl: hol jártál már megint? És amikor egy év után nekifut a szakmának és szegénykének semmi sem sikerül, milliószor fejéhez vágja a főnök vagy segéd: belőled sem lesz ám rendes iparos. Ha még csak ezt vágják a fejébe, de sokszor csattan a kéz, a száj is, vagy repül a gyalu. Jön a szabadulás. Idegesség, félelem, remegés futkároz szegény fiú poraikában. Végre is sikerül hátraasra felszabadulni. Így lett sok ta-

nomból segéd. Segéd, aki nem segít. Nem azért, mert csak hátramaradt, de azért is, mert a próbamunka nem felelt meg és tovább állították azzal, hogy megállt a szezon, nincs munka, stb.

S Barátom hány volt így! Ha aztán nem volt emberség és lelkiismeret, vagy „sokba került” a tanfolyam, akkor ... akkor lett a kis tanoncból egy segédleveles nem segéd, aki a szakmájában még három év után sem tud elhelyezkedni, mert nincs munka a szakmában, mert sok a fodrász, a cipész, az eszkimó, de kevés a foka, vagy a munka. Így lesz a három évből egy elvesztett élet.

S ki a hibás? Nem Te, Barátom! Nem Te. Nem szabad neked szólni, hogy szakmát akarsz tanulni. Még utóbb a szerződésedet is felbontották volna, ha nem dajkáltál volna. Kár, hogy nem vagy lany és nem tudsz németül, frajzlány is lehettél volna a kis Buksi mellett.

Aki gondolkodik, annak elég! Nem kerül fejtörésre, ki a hibás.

Értsük meg a haladás
szellemét!

(Prohászka)

Visszhangok

Kereskedő ankét

Az a nagy visszhang, amely szavaink nyomán támadt, újra azt mutatja, hogy a legjobb úton járunk. Örömmel vettük, hogy különösen vidéken öltött az érdeklődés nagy arányokat. Mindenki érzi a váltás és változás szelét. *Erre az őrségváltásra akarunk mi felkészülni.*

Meg akarjuk találni a helyünket a megváltozott rendszer keretén belül. Biztosítani akarjuk kereskedői ifjúságunknak az őket megillető helyet. Most, mikor elsősorban rájuk vár a nemzetmentés nagy feladata, visszhangot akarunk ebbe a mentési munkába belevinni.

Eddig keveset törődtek a kereskedői ifjúsággal.

Segíteni akarunk ezeken a gondokon. Közös erővel és a lehető leghatásosabb eszközökkel. Ezért örülünk a nagy érdeklődésnek, mely lehetővé teszi, hogy a részletek is tisztázódjanak, hogy az ankét eredményessége sikeres legyen.

Hogy a nagy vidéki érdeklődésnek eleget tehesünk és mindenki számára lehetővé tegyük a kedvezményes utazást, kereskedői ankétunkat a tavaszi vásár idejére, március 26-ra tesszük át. Így kevesebb áldozattal végezhetünk eredményes munkát.

Készülj fel a márc. 26-iki ankétára!

A betű

(ÚJ NEMESSÉG)

A mondott szó, a leírt betű, a divatos ígérgetések tettek, cselekvések, végrehajtás, gyakorlati megvalósítás nélkül csak kiábrándulást, csalódást, letörttséget okoznak. Az újságeik, amely nem kelt visszhangot, amelyet csak nagyjából elolvasnak és elfelejtjenek és nem jön a nyomában a hirdetett életboldogságot valóban megvalósító cselekedet —, csak lélektelen betűhalmaz, okatlan felesleg, felesleges munka, a nemzeti vagyon pazarlása. És mennyi van ilyen, különösen napjainkban.

Ha ilyen szempontból vizsgáljuk az Új Nemességet, örömmel állapít-

hatjuk meg, hogy minden szava, minden mondata él, mozog, beleilleszkedik az olvasó lelkébe, szívébe, agyába és ott tetteket, cselekedeteket ösztönöz, visszhangot kelt. Ezen visszhangok hullámai elérnek hozzánk is. Naponta hozza a postás munkásifjú tagjaink leveleit. Nagyszerű hozzászólásokat adnak az Új Nemességben megjelent cikkekre, a legutóbb meghirdetett kereskedői ankétunkra, a mi parlamentünkre stb. Az önállósítási alapra, önállósulásra, mestervizsgára vonatkozó levelek naponta érkeznek. Szerte az országban, mindenfelé önállósulnak legényegyleti tagjaink. Nem győzzük elintézni a sok iparendelői kérelmet. Az Önállósítási Alaphoz is jórészt legényegyleti kérvények vannak beadva. Néhányan már meg is kapták a kölcsönt és nagyszerűen megállják a helyüket. Az Új Nemesség nyomán lázas sürgés-forgás van egyleteinkben. Tanulnak, készülnek tagjaink, hogy százszázalékosan megállják helyüket az új magyar életben.

Új Nemesség munkásifjúsága! Küldjétek a leveleket, küldjétek a visszhangokat továbbra, hogy újságotok minden betűje, szava és mondata életboldogságotokat munkálja.

64-en

(Lelkigyakorlat)

A Manréza boldog esendjében 64 munkásifjú számára három napra elnemt a gépek zakatolása, — csak a szívek zakatoltak az Isten-közelségben, — megszünt az üzletek sürgése-forgása, kikapcsolódott az élet zajos morajlása. A test pihent, nyugalmat, békét élvezett, de annál inkább dolgozott a lélek, melyről a mindennap forgatagában oly sokan és oly sokszor megfeledkezünk. Dolgozott a lélek: kalapálta, edzette akaratunkat, szilárdította jellemünket, a mindennap szennyét söpörte, tisztogatta belőlünk. — Harmóniát teremtet földi és égi létünk, testi és lelki életünk között. Mint jótékony napfény eloszlatta körülünk a ködöt, melytől nem láttuk az Utat, esendjével gyógyíttatta süket füleinket, hogy meghalljuk az Igazságot és így segítette elő, hogy újra bir-

tokunkba vegyük az örök *Életet*.

Örvendetes, hogy hívó szavunkra az ország minden részéből több mint 150 munkásifjú jelentkezett lelkigyakorlatunkra. Ez bizonyítja, hogy munkásifjúságunkat az elmúlt szentév lelki megújodáshoz vezette. De annál szomorúbb, hogy 64-nek tudtunk csak nagy nehézségek árán helyet szorítani a Manrézában. A lemaradtak szívés elnézését kérjük. Júniusban ismét lesz legényegyleti lelkigyakorlat a Manrézában; jelentkezünk erre, vegyünk részt ezen.

A lelkigyakorlat nagyon jól sikerült. Végeztével a résztvevők lelkes dícséretének és hálás köszönetének nem volt se vége, se hossza. Mi ezeket a dícséreteket és köszöneteket a mi hálás köszönetünk tolmácsolásával áthárítjuk *P. Révay Tibor S. J.* atyára, a Manréza igazgatójára, aki ilyen nagyszerű és eredményes lelki élményben, lelki megújodásban részesítette munkásifjainkat.

A munkás imádkozik

Szeretettel bocsájtottuk útjára ezt a sokáig nélkülözött, régen várt könyvet. Tudtuk, hogy kell, hogy ilyen és nem más kell. Megértettek. Egészen idegenek, eddig sohasem ismert egyének szeretetét nyertük meg vele. Sokan gratulálnak, sokan hálálkodnak és sokan megveszik.

Hiány csak az egyletekben van! Vannak, akik nem akarják megérteni, hogy mit jelent egy modern imakönyv a munkásnak, akik még nem adták fraik kezébe, akik talán el sem olvasták.

Jön lassan a nagybőjt! Itt a magunkbasszállás ideje! Vegyünk imakönyvet.

„A munkás imádkozik“ az egy-let imakönyve!

Imakönyv ár:

karton kötés	— 80 P.
vászon	1.20 P.
bőr	2.50 P.
Témes rendelésnél 10% kedvezmény.	

**Aki nem lelkesedik,
nem ér semmit!**

Munkásifjú zarándoklat Rómába

A munkásságot örök hála köti Rómához, ahonnan az emberiség hangjai tekintéllyel párosulva eredményesen hangzottak fel fél századdal ezelőtt. A munkásifjúságot pedig a szeretet szála kell, hogy a pápához fűzzék, ahhoz a pápához, aki ezt a hangot felerősítette, aki a maga nagy tekintélyével, annak egész súlyával lépett a szociális élet porondjára. Aki hallott valaha a Quadragesimo anno-ról, aki tudja, hogy a pápánk egyszerű pap korában is a munkásság pástora volt és éppen a német munkások kedvéért tanult meg németül, hogy még a családi származás szála is a munkáséletbe gyökereznek, hiszen XI. Pius gyáros családból származott, az csak szeretettel és hálával tud gondolni rá. Ennek a hálának akar kifejezője lenni a munkásifjú zarándoklat. Rómába készülünk menni szeptemberben az A. C. munkásifjú zarándoklatával, hogy szociális munkánkhoz erőt merítsünk, hogy az új munkánk sikerrel járjon, hogy tűz gyulladjon bennünk, hogy szemébe nézzünk annak, aki még ma is a miénk, hogy hálát adjunk neki, hogy lássuk még ebben az életben.

Munkásifjú! Készülj erre a ritka és ünnepélyes alkalomra. Róma vár, Róma hív. Te el is juthatsz oda, ha akarsz. Akarnod kell, mert ott a helyed. Az örök életű Róma a te életedre is jótékony befolyással lesz.

Beszéljünk magyarul

Másfélvszázaddal ezelőtt a magyarság megújodása, nemzeti érzéseiben való megerősödése azzal kezdődött, hogy a nyelvújítók a magyar szókincset gördülékenyebbé, gazdagabbá tették és kikészítették belőle az idegen elemeket. „Nyelvben él a nemzet” volt akkor a jelszó. És valóban azt látjuk, hogy a nagy nemzettestből kiszakadt kisebbségeket mindig az anyanyelv használata óvta meg a beolvadás veszélyétől. Pénzben fől nem értékelhető drága kincs tehát az anyanyelv; azt óvni, esiszolni, tisztogatni fontos nemzeti kötelesség.

A mult század közepén — midőn megindult hazánkban az iparosodás — a magyarság még idegenkedett tőle és jórészt külföldről bevándoroltak foglalkoztak iparral. Abban az időben az ipar nyelve is idegen, legnagyobb részt német volt. A legényegyletek magyarországi megalapítója, Szabóky Adolf fogott először hozzá iparunk magyarosításához. Magyar gyermekeket tanoncoknak szerződtetett, külföldi tanulmányútra segítette őket, takarékpénztárt alapított, hogy önállósulhassanak. A legényegyletben, — mely abban az időben is a munkásifjúság egyetlen országos szervezete volt —, csak magyar beszédet, magyar előadásokat engedett meg. — Megalakította Pesten az első iparos egyesületet, ahol szintén a magyar beszédet tette általánossá. Így azután nyelvben is magyarrá tette iparunkat. Visszamaradt azonban rengeteg idegen szó, melyek általánosakká váltak ipari életünkben,

úgyannyira, hogy magyar kifejezéseiket nem is ismerték.

Most tehát örömmel üdvözöljük Pintér Jenő „Magyar nyelvvédő könyve”, „Magyar kereskedők nyelvvédő könyve”, „Magyar iparosok nyelvvédő könyve”, valamint Tóth Árpád „Fodrászok műhelyszótára” című kiváló munkákat, melyek lehetőséget nyújtanak arra, hogy a magyar gazdasági élet nyelvében is a legaprólékosabb részletekig magyarra legyen.

A könyvekből néhány jellemző példát közlünk.

● **Afrik:** tengeri fű; **akkumulátor:** áramtároló; **antenna:** hullámfogó; **automata:** önműködő gép; **cehszám:** villámzár, kötőzár, húzózár; **collstokk:** mérőlece; **cugehő:** hozzávaló; **dekoráció:** díszítés; **demizson:** fonatos üveg; **dinamó:** áramfejlesztő; **elfuserál:** elront; **empriem:** mintás; **féder:** rúgó; **furnisz:** kence; **franko:** bérmentve; **furnir:** borítólemez; **garancia:** jótállás; **gäterszegecs:** rácsszeg; **gurtni:** öv, heveder; **hakni:** kampós szeg; **höbli:** gyalu; **hölozäs:** láthatatlan fölvarrás; **impregnál:** átitat; **inlet:** cipővászón; **intarzia:** berakott famunka; **kábel:** szigetelt vezeték; **kaliber:** nyílásbőség, átmérő; **karabiner:** rugóskapecs; **karnis:** függönytartó; **konnektor:** kapcsoló; **kurzus:** tanfolyam; **lavor:** mosdótál, **lénia:** vonalzó; **mit:** szegecs; **paszta:** kenőcs; **polirozás:** fényezés; **stifniszeg:** faszeg; **subler:** vastagságmérő, tolmérce; **tipli:** faék; **übereiher:** felöltő; **vinkli:** derékszög; **vinktivas:** szögletvas, stb.

Egy legényegyleti könyvtárból se hiányozzanak a magyar nyelvvédő könyvek!

ÉLÜNK

UTAZUNK! A pestkörnyéki dékénértekezlet határozata értelmében a felvidéki legényegylettelekkel való kapcsolat felvételére filléres vonatot szándékozunk indítani Kaszára. Erre pünkösdi ünnepén kerülendő sor. 500 jelentkező esetén külön vonatot indítunk. Jelentkez a Kolping filléresre!

KÜLFÖLDRE! A nyár folyamán kerékpáros legényegyleti zarándoklatot rendezünk Rómába. Gondolj már előre rá és készülj fel. Sokat tanulsz, sokat látsz. A tervbe vett idő 20—25 nap. Zvezetője Foijt István szentendrei barátunk lesz, aki 50 éves kora ellenére vállalja ezt a terhes tisztséget, amint az egész terv is az ő ötlete. Elő a fiatalosággal, készüljünk Rómába. Egész életed szép emléke lesz! Sportolók imaja után jöjjen a sportolók zarándoklata.

BUDAPEST—HERMINAMEZŐ. Egy friss ütemű legényegylet alakult Herminamezőn, f. hó 22-én, vasárnap. A délelőtti szentmise keretében 18 tagot avatott, majd utána alakuló közgyűlés. A herminamezei ifjak már közel 1 esztendő óta lelkesen dolgoznak a Kolping eszme szellemében és az elmúlt év júniusában 32 lelkes tagot szerveztek be és avattak fel, amely Feisleber Endre dékán barátunk lendületes, lelkes munkájának az eredménye. Milyen munka lesz ott, hol Mihailovics Zsigmond az A. C. országos igazgatója, a lelkes, elnöke az egyletnek!!! Seress Ferenc II. elnök segít nevelni friss munkás apostolokat.

SZENTENDRE (Esztergom egyházm.) A legényegylet kiterjeszti működését mindarra, ami az ifjúságnak kedves. Így alakult meg a tagok önképzőköré, melynek jelszava: Helyet az ifjúságnak. Nagybőjt és advent idején minden vasárnap kultúrreládat rendeznek. Az év többi részében pedig havonként tartják gyűléseiket. Megalakult a kerékpárszakosztály is. Egész évi munkatervüket kidolgozták és itt készíti elő a lapunk más helyén említett munkásifjú kerékpáros római zarándoklatot is.

VESZPRÉM (Veszprém egyhm.): Az egylet helyiségében nagyszabású sajtónap volt január 8-án. A Legényegylet tagjai kitünő műsorokkal szerepeltek. Ez alkalommal látogatta meg az Egyletet Dr. Tóth Tihamér püspök.

Sakk- és asztali tennisz alosztályaik, valamint műkedvelő gárdájuk Mészáros Géza dékán ügybuzgó vezetésével újult erővel folytatják munkájukat.

CEGLÉD (Vác egyhm.): December 7-én este díszgyűlés keretében ünnepelték Kolping 125 éves születési évfordulóját. Ugyanekkor helyezték el Kolping képét az egylet helyiségében.

December 8-án délután az egylet 30 tagja autókön átrándult a Szolnoki Legényegyletbe, ahol meleg vendégzerettel fogadták őket. A Napsugárnak teával vendégelték meg, este pedig a Szolnoki Legényegylet kiváló elnöke, P. Ördög Alfonz rendezett és vezetett le egy

ÉLÜNK

nagyszerű minta legényestet. Este 10 órakor indultak vissza a ceglédiek.

Karácsony előtt 3 napos lelkigyakorlatot tartottak szentgyónással és közös szentáldozással.

Karácsony másnapján jól sikerült kultúrelőadást, Szilveszterkor pedig táncmulatságot rendeztek.

Nagy szomorúsága az egyletnek, hogy egyik kiváló tagját, *Bakos Gyulát* elszolgáltatta az Ur az élok sorából. Január 4-én nagy részvét mellett temették el. Koporsóját négy egyenruhás tag vitte, az egylet koszorút helyezett sírjára.

Csütörtökön tartják heti gyűléseiket. Ezeket meghívott előadók időszéri kérdésekről tartanak előadást.

Most alakult meg 5 tagú házi zenekaruk.

A Manrészében 12 tag szerett volna jönni, de sajnos részükre már nem jutott hely. Pártoló taggyűjtés céljából személyesen keresnek fel minden keresztény iparost és kereskedőt.

Január 22-én tartják „Mindenké” névnapját.

A nagyszerű munka *Bencsik István* II. elnök, *Nagy János* alelnök és *Bezeg István* dékán vezetésével folyik.

SOPRON (Győr egyhm.): *Köveendő példa!* Több oldalas bái meghívójuk végén fel vannak sorolva pártoló tagjaink szakmák szerint csoportosítva, pontos lakáscímekkel. Utána pedig ezen megjegyzés van feltűnő betűkkel: *„Pártoljuk katolikus iparosainkat és kereskedőinket!”*. Így csinálnak reklámot pártoló tagjainknak, akik viszont természetesen szívesen támogatják a Legényegyletet.

GYŐR-SZABADHEGY (Győr egyhm.): Fialat egyletünk, de minden tagjából erő, ambíció sugárik ki. Rohamlépekben viszik előre egyleti életüket. Lázás tempóban folyik a munka. Nov. 13-án teadélután, 20-án kultúrnapot, 27-én színdarabot rendeztek. December 12-én Mikulás vásárt rendeztek sorsolással és családi összejövetellel összekapcsolva. Szórakozási eszközöket, játékokat szereztek be. Nagy számú pártoló tagot szerveztek meg. Célul tűzték ki a székház építést. Erre már 800.— P-t dolgoztak össze. Tavasszal nagyszabású sorsolást rendeznek. Heti gyűléseiken komoly nevelő munka folyik. A nagyszerű egyleti életet *Pataj Károly* tanító előzetes munkával vezeti, segítségére van a kiváló rendezőgárda és a tagok ügybuzgósága.

KAPOSVÁR (Veszprém egyhm.): Jézus Szíve egyházközség Legényegylete új, a réginél tágasabb otthonba költözött, amelyet családian melegebb varázsolat a tagok meleg lelke; igazi „otthonunkká” lett. Az ünnepélyes átadás dec. 20-án volt kedves karácsonyfa ünnepély keretében.

Az ország minden részében megtartott Kolping ünnepségekre szintén bekapcsolódtunk. Nagy alapítónk emlékének dec. 18-án hódoltunk. Délelőtt közös szentáldozás volt. Délután pedig az egyházközség Kultúrházában ünnepi díszgyű-

Őseid ereje

Az 1872. évi VIII. törvénycikk megszüntette a céhrendszert és helyébe a gazdasági liberalizmust, a szabadversenyt állította. Megszűnt egy nagy korszak tradícióikál teli intézménye, vége lett egy értékes, nemzetnevelő, hivatást védő rendszernek. Megszűnt a céhrendszer, pedig helyébe nem tudtak egyhamar megfelelő értéket állítani. Az ipartestületek nem vették át a céhek összes szerepét. Merő adminisztrációs szerepet vállaltak csak.

Mi is volt ez a megsiratott, sokat emlegetett *céhrendszer*?

A népvándorlás ősi, állattenyésztéssel foglalkozó emberének az Egyház fogta meg a kezét és a kard mellé az állandó letelepedés után szerszámokat adott. A szerzetes intézmények voltak ennek az iparosító törekvésnek sok helyen a végbevívői. Így nem esoda, ha ez az *iparostársadalom az Egyházhoz kötötte magát* és az eredet, ez az anyajegy, mindig meglátszott rajta. A céhek, erre adataink vannak, később sokat támogatatták a szerzetes iskolákat, hogy a hálájukat lerójják a tanítótörekvésnek.

Az iparosok a szervezetek tekintélyi szervezete mintájára maguk is tekintélyi alapon szerveződtek meg. Az iparostestület élén az *atyamester állt*. Ő volt mintegy a rendfőnöke egy-egy szakmának. Mellette állt őrszemet az *öreglegény*, aki a fiatalság érdekeit védte, aki a segítők ügyeinek intézője volt az atyamester mellett. Ez a berendezés biztosította, hogy a céh életképes legyen, hogy a különbségek kiegyenlítődjének.

A céhrendszernek *kulturális, szakmai továbbképző és erkölcsi szerepe volt*.

A kulturális szerepét és a szakmai továbbképzést is a vándorlások kötelező tételével oldotta meg. Addig nem volt „mestervizsga”, addig nem volt tekintély, amíg legalább kétéves vándorló mult nem állott a legény mögött. Ez a vándorlás világlátottságot, nyelvismeretet biztosított minden céhtag számára. A helyes élethivatáshoz, az emberek megértéséhez, a kultúra utáni szomjához nagyban hozzájárult a különböző országok megismerése, az ottani élet élése.

Igy terjedt tovább a szakma ismeret is. A híres mesterek kere-

settek voltak. Eltanulták a fogásokat, elsajátították továbbképző tanfolyamok nélkül a szakmát és mint szakmájuk virtuózai tértek vissza a tanulóműhelybe. Ekkor került a sor csak a mesterdarab kiállítására, mellyel azután egész életében díszkedhetett. Ezek az utak voltak azoknak a remekműveknek létrehozói, amiket ma is megcsodálhatunk. *Ezekben az iparosokban bizony lélek élt.*

Törődtek a lélekkel is. Mint említettük, a céhek örökre el voltak jegyezve az Egyházzal, vallással. Testületileg éltek még ezt az életet is. Híresek voltak a céhmisék, mikor a céhek jelvényeikkel kivonultak és kérték munkájukra az Isten áldását. Körmeneteik sok színt és életet jelentettek mindig az emberek szemében. Minden céhnek volt védőszentje, akit lojikusan választottak meg és akinek az ünnepét fényesen ülték meg.

Ez a hármas szerepük, ennek a szerepnek a lelkiismeretes betöltése nagy tekintélyt adott a céheknek gesébvnet-h123456789217 helnek és egyben a céhrendszer sikeresen biztosította az iparoság életlehetőségét is.

Uram, Atyám!

*Reggel, este az imám,
Egy rövid kis mondat:
„Uram, Atyám, add vissza mit
Tőlünk elraboltak!”*

*Add vissza a kincses Erdélyt,
Bánát termő földjét,
Add vissza a Felvidéknek
Minden drága rögjét.*

*Add vissza az idegenben
Sínylődő sok vérünket,
Add vissza még egyszer őket,
Csak benned remélünk.*

*Add, hogy boldog legyen újra
Ez az árva nép itt.
Boldogsága alapköve
Legyen remény és hit*

*Add, hogy úgy szeressük egymást,
Mint testvér a testvért.
Könnyebb legyen elviselni
Az élet nagy terhét.*

*Reggel, este egy az imám,
Egy rövid, kis mondat:
„Uram, Atyám, add vissza mit
Tőlünk elraboltak!”*

„Harmodios”
Pestszentkereszt-központi tag.

Égészségünk védelme

A magyar ember még a leggazdagabb embert is „szegénynek” mondja, ha beteg. Tényleg úgy van a dolog, hogy hiába, ha valakinek van tömérdek földi java, ha egészsége nincs, akkor ezeket a földi javakat élvezni nem tudja és úgy kell élnie, mintha nincstelen szegény ember lenne. Például, ha valakinek sok pénze van, de a sok pénze mellett súlyos gyomorbajban szenved, csak nagyon megszorított étrenddel képes táplálkozni, és bár meglenne mindene, amit szemérszája megkíván, mégsem szabad mást ennie, csak amit számára az orvos előírt. Biztos tehát, hogy nem az a szegény ember, akinek kevés a pénze, hanem akinek kevés az egészsége. Minél kevesebb pénze van valakinek, annál jobban kell vigyáznia az *egészségére*, mert ez az egészség jelenti számára azt a főkért, melynek kamatait meghozzák számára a mindennapi kenyeret. A kevespénzű embernek tehát az egészség képezi a vagyonát és minél több jó egészségű embertömeg felett rendelkezik egy-egy állam, annál erősebbnek, annál gazdagabbnak mondható az. Tehát az egészségvédelem, nemcsak egyéni, hanem általános nemzeti érdek is. A beteg ember a közösség számára kétféle terhet jelent. Először ő saját maga kiesik a termelésből és fogyasztóvá válik. Miután maga nem termel, a közösségnek kell helyette is termelnie, tehát a közösség számára teherként jelent. Ez a teherként igen jól mutatkozik a városi és az állami költségvetésekben „a kórházi rovaton”. A kórházakat a közösség tartja fent, természetesen az adókból. Ahelyett, hogy az adófillérek a termelés fokozására fordítottának, a kórházi szükségleteket kell általuk kielégíteni. Ezek az adófillérek nincsenek beállítva a termelés fokozásába, hanem fogyasztás címén veszendőbe mennek. A betegség tehát oly rossz és veszélyes valami, ami ellen nemcsak az egyvének, hanem az államnak is ferszerűen kell küzdenie. A betegség elleni küzdelem, induljon ki akár az egyéntől, akár az állambatalomtól, „betegség megelőzési” küzdelemnek nevezzük. A betegséget tehát győvítjük, és a betegségek kitorését izekvszünk megelőzni. Ez az utóbbi képezi a modern közösség és a modern állam leofőbb gondját. Mert sokkal olesőbb a betegség kitorését megelőzni, mint a beteget meggyógyítani. Pl. sokkal olesőbb a munkanélkülieknek megfelelő munka nyvitásával lehetőséget nyvitani arra, hogy munkanélküliségük dacára legyen jó cipőjük, jó ruhájuk, jó lakásuk és megfelelő étkezésük, semmint hiányos cipő, ruha, lakás és hiányos táplálkozás folytán kitenni őket a megbetegedés veszélyének és amikor már betegek heteken, esetleg hónapokon át kórházakban ápolni őket. A kórházi ápolás mai legkisebb kiadási összege napi 5.— P személynként. Ha ezeknek az 5.— pengőnek csak a felét költik el megelőzési célokra, akkor a kórházi ágyak üresek és az esetleg oda bekerülő betegek benne maradtak a termelés folyamatában.

A betegség elleni küzdelemnek a betegség okai szabják meg az irányát. A betegség okai háromfélék:

1. Valaki elveszti az egészségét azért, mert nincs cipője, rubája, lakása, megfelelő élemezése.

2. Valaki elveszti az egészségét azért, mert nincs elegendő tanultsága. Az iskola nem nyújtott neki elegendő tudást egészsége védelmére. Ebbe a csoportba tartoznak azok is, akik azért veszítik el egészségüket, mert kizárólag ösztöneiken élve, *könnyelműek*.

3. Valaki elveszti az egészségét azért, mert szerencsétlenség éri. Ez az utóbbi sokszor kikerülhetetlen betegségi ok, tehát épen ez az utóbbi pont mutatja, hogy bármilyen tökéletességre is fog emelkedni a betegségek elleni küzdelem, azért beteg mindig lesz, kórházra, gyógyító orvosra mindig lesz szükség. Az első két betegségi ok azonban olyan természetű, hogy megfelelő neveléssel, megfelelő jellemképzéssel ezeket a betegségi okokat igen össze lehet zsugorítani. Hogy a betegségek elleni küzdelem mennyire összefügg a neveléssel és a jellemképzéssel, legjobban bizonyítja az, hogy a legősibb ilyen irányú intézkedéseket a vallási törvényekben találjuk meg, és épen ezért ezeknek a vallási törvényeknek a betartása biztosítja az ember boldogságát már itt a földön is, amennyiben tökéletesen megvédi az ember egészségét. Igazán boldog a földön pedig csak az egészséges ember lehet.

Dr. Bárcei Gusztáv.

ÉLÜNK

lós, amelynek szónokai *Boldizsár Zoltán* esperes-plébános, pümpöki tanácsos és *Horráth Lajos* alelnök voltak.

Karácsony első napján nagy sikerrel rendezte Egyletünk a hagyományos tanomulatsággal egybekötött műsoros estjét a Szent Margit Leányegylet közreműködésével. A siker az agilis rendező, *Nagy Lajos* dékán érdeme. Az egylet sportszakosztálya Jan. 8-án asztali tenisz versenyt rendezett. Ellenfele a Nagyboldogasszony egyházközség Credo egyesület sportolói voltak, akiket szép és féltényes játékkal 16:9 arányban győztek le. A külön sportteremben végzett sok gyakorlás. — amelyet most új otthonukban kaptak. — meghozta az eredményét. Amellett, hogy othont ad egyletünk a fiataloknak, nem feledkezik meg a felük műveléséről sem. A minden héten kedden megtartott hivatalos gyűlésen meghívott előadók tartanak előadást foglalkozásukat érintő és világnemzeti kérdésekről a teljes számban megjelenő tagoknak.

SÁTORALJAUJHELY (róm. kat.): Eredményekkel teli, nagyszemű egyletünk munkáról számol be áldozatkész elnöke, *Potoczky János*. Az 1937/38. évben közművelődési előadássorozatot rendeztek. A vezetőség és a pártoló tagok összesen 30 előadást tartottak. Minden előadás után 2.— P-t, az előadások vezetőségét külön 15.— P-t kaptak a Vármegye Néművelési Bizottságától. Az előadók lemondottak tiszteletdíjéről és így 75.— P-vel gyarapodott pénztárunk. Külön díszrefttel és háttal kell megemlíkezni az egylet néptársáról: *Karniss László* rk. tanítóról, aki nagy odaadással dolgozik az egylet fejlődéséért ügyis, mint néptársos ügyis, mint a szín-darabok és előadások legfőbb rendezője.

Három nagyszerű darabot adtak elő: Az Abbé, Noszty fiú esete Tóth Marival, Egy kis Senki. Ezenkívül négy műsoros táncestet és egy nyári kerti mulatságot rendeztek.

A nyár folyamán világi elnökük, *Jakabcsó József* vendégül látta az egyletet és a szereplő lányokat a szülőjében. Három-négy alkalommal vonultak még ki a szép új helyi hegvekbe, hol barátóságos labdarúgó-mérkőzéseket rendeztek. A „Magyar a magyarért” akcióra 50.— P-t adtak.

Mestervízszát tettek: *ifj. Olesváry Gyula* és *Szokol Mihály*.

1938. augusztus óta dékánjuk: *ifj. Olesváry Gyula*, aki fáradszónokul buzdósággal dolgozik.

Egy éve külön tanonc alosztály működik az egyletben. Vezetőjük és alapítójuk: *Karniss László* néptársos, dékánjuk: *Faiy Részó* legényegyleti tag.

Megalakult az egylet kebelében a Kolping cserkészcsapat. Parancsnok: *Potoczky János* elnök, csapat-tiszt: *Moskovszky Mihály*, segéd-tiszt: *Kaczián István* legényegyleti tagok.

Programjukba vették a szomszédos városok (Sárospaták, Sze-

ÉLÜNK

Sport

renes. Tokaj) munkásifjúságának legényegyletbe való toborzását is.

HATVAN (Vác egyhm.): A helybeli „Hatvan és Járása” hetilap hosszú cikkben számol be a Legényegylet Kolping szoboravató ünnepségeiről. A város egész intelligenciája, iparosága megjelent az ünnepélyen, hogy ezzel is bizonyítsák adniák a Legényegylet nagy értékűnek. *Dr. Nagy József* II. elnök üdvözölte a székházat zsufoaltságig megtöltött közönséget. Majd *Solyómr György* szövetségi főtitkár szoboravató beszédében példaként állította munkásifjúságunk elé Kolping küzdelmes életét és változó azokat az áldásos eredményeket, melyeket Kolpingnak köszönhet munkásifjúságunk.

Kovács Lajos világi elnök megkoszorúta a szobrot, *Macska József* dékán pedig az egylet működését ismertette. Az esti társasvárosán a város hatóságza nevében *Várkonyi Sándor* szólt fel.

KISVÁRDA (Nagyvárad egyházm.): A Kath. Legényegylet 1939. január hó 15-én 600 személyes teaestélyt rendezett, az estély sikere az egész város figyelmét felhívta a legényegylet működésére. A nyilvános szereplés jó szolgálatot tett, és kiváló propagandát jelent az egyesületnek.

DUNAFÖLDVÁR (Pécs egyhm.): Mindenki újjong, minden levél azt mondja: „Még ilyen egyleti élet nem volt, mint most Sudár elnök új ideje alatt.” „Azóta megkészszerződtek a tagok.” „Egytől-egyik mindenki jár gyűlésre” stb. Nem csodáljuk, hisz ilyen remek lüktető élet csak ezt eredményezheti. Dec. 16–18-ig lelkiigakorlat volt, amit közös szf. áldozás fejezett be. Bensőséges karácsonyi ünnepély, a bevezetett vásáronai legény-mise, egyszerű előadások... Ma Dombóvár legényegyleti város. Gyönyörűen szervezik a partoló tagokat. A „borkóstoló”-nak olyan sikere volt, hogy nem csak a legényegylet, hanem a város legnagyobb vendéglője is kiesnie mutatkozott. — Mindenki dolgozik; élöl: Sudár Dezső elnök, a dékán Kiss Márton, Szabó Gyula II. dékán elsőrangú munkatársak. Ferenczy József kitűnő rendező, Hesz János és Varga János, az önképzőkör elnököi II. elnök gondoskodnak a szórakoztató programról.

NYIREGyhÁZA. Igazi magyarok. Örülnek a Felvidéknek. Beregszász, amióta miénk, azóta összeforrt a két testvéregylet Beregszász és Nyiregyháza. Nagy tervekkel indul az új tisztikar. Dékán: Kuzár Lajos. II. dékán: Nagy István. háznagy: Suhanez Jenő. gondnok: Lukács György, pénztárosok: Listván József és Perger Dezső, propaganda titkár: Kovács Zoltán, jegyző: Farkas István, II. jegyző: Szabó Zoltán, ellenőrök: Fogarassy Pál és Dóka Pál. Isten segítsen egyleti munkátokban!

GRATULÁLUNK.

Kiss János marcali volt dékán jan. 22-én tartotta esküvőjét *Décsi Erzsikével*.

Komját Lajos ceglédi tag eljegyezte *Sándor Irma*val.

Befejeződtek a Budapest-vidéki kerület versenyei

Három hónapig a verseny lázában éltek budapestvidéki egyleteink. A komoly egyleti munka mellett fennmaradó minden időt a versenyre való készüléssel töltötték a tagok és így igen megeléknült az élet egyleteinkben. Minden egylet háziversenyeket rendezett és így válogatták ki a legjobbakat a kerületi versenyekre.

A versenyek a legnagyobb rendben, minden zavaró incidens nélkül folytak le. Kifogás, tiltakozás, vagy óvás egyetlen esetben sem fordult elő. Nagy eredménye a versenyeknek, hogy az egyletek és tagok között a baráti kapcsolatok kimélyültek. A vendéglátó egylet mindig magyaros vendégszeretettel várta az utazó egylet csapatát és a legtöbb-ször, — dacára annak, hogy talán vereséget szenvedtek —, verseny után fehérszital mellett is megmérték.

Nagy értéke a versenyeknek, hogy olyan kiváló tehetségeket hozott felszínre a munkásifjúság köréből, akik országos viszonylatban is nagyszerűen megállják a helyüket. Kiváló tehetségeknek bizonyultak: asztali tenniszben a pestszenterzsébeti *Lotaller István* és *Kelemen István*, billiárdban a budapest-központi *Horváth István*, sakban a pestszenterzsébeti *Szabadi Gusztáv*, szavalásban a pomázi *Farkas Zoltán*, budapest-központi *Kálló Ferenc*, műkedvelésben az *Újpesti Legényegylet* gárdája és a *Pestszenterzsébet Szabó telepi Legényegylet* gárdája.

A versenyek eredményei.

I. Asztali tennisz verseny. Benezett 12 egyletünk. 1. Pestszenterzsébet Szent Erzsébet egyházközség legényegyletének csapata, 2. Pestihidegkút csapata.

II. Billiárd verseny. Benezett 6 egyletünk. 1. Budapest-Központ csapata, 2. Üllő csapata.

III. Sakkszereny. Benezett 8 egyletünk. 1. Pestszenterzsébet Szent Erzsébet egyházközség legényegyletének csapata, 2. Budapest-központ csapata.

IV. Szavaló verseny. Benezett: 9 egyletünk. 1. Pomázi Legényegylet. Szavalója: Farkas Zoltán. 2. Budapest-központi Legényegylet. Szavalója: Kálló Ferenc. 3. Budapest-Köbányai Legényegylet. Szavalója: Tornyo Antal.

V. Műkedvelő verseny. Benezett: 7 egyletünk. 1. Újpesti Legényegylet műkedvelő gárdája, 2. Pestszenterzsébet Jézus Szíve egyház-

község Legényegyletének műkedvelő gárdája, 3. Budapest-központi Legényegylet műkedvelő gárdája.

Január 8-án voltak a döntő mérkőzések központi székházunkban. Erre az alkalomra nagy számban jöttek össze budapestvidéki egyleteink tagjai és gyönyörködtek az izgalmas és mindvégig nívós döntő mérkőzésekben.

Este 6 órakor a Központ dísztermében kezdetét vette a vándordíj-átadási ünnepély. *Tóth Sándor* szövetségi dékán üdvözölte a megjelenteket és változó a versenyek célját és lefolyását. Hangoztatta, hogy a legényegyleti mozgalom kizárólag csak a munkásifjúság boldogulására van és mint ilyen foglalkozni kíván tagjai testi és lelki, anyagi és szellemi javainak növelésével; vagyis a munkásifjúságot minden életmegnyilvánulásában a boldogabb jövő útjára akarja segíteni. Ezt a célt szolgálták a lezajlott versenyek is.

Vitöz Pintér József elnök ünnepi beszéd keretében adta át az értékes vándordíjakat a győztes egyleteknek. Beszédében kiemelte, hogy a mindennapi nehéz munkánkat, rengeteg gondunkat, bajunkat csak úgy tudjuk elviselni, ha néha-néha szórakozással, sporttal, mosollyal, vidámsággal és tréfával felüdítjük, felfrissítjük testünket, lelkünket. Ez épügy kell az emberi testnek, mint a gépnek az olajozás.

A Központ zenekara közben a legényegyleti indulókat játszotta. *Rózsás Károly* és *Szabó Kálmán* központi tagok pedig *Herczeg Ferenc* „Két ember a bányában” c. drámáját adta elő nagy sikerrel.

A jól sikerült sportünnepély tánc követte.

Bonyhád győzött az asztali-teniszben

A Bajai Katolikus Legényegylet rendezésében folyt le január 22-én a Bonyhádi és Bajai Legényegyletek között megrendezett asztali tennisz verseny.

A csapatversenyt a Bonyhádi Legényegylet nyerte. A páros verseny győztesei: *Mehlmann Imre* és *Pukovits Mihály* Baja. Az egyéni versenyben első díjat *Faragó Zoltán* Bonyhád, második díjat *Mehlmann Imre* Baja, harmadik díjat *Pukovits Mihály* Baja nyerték.

A verseny győzteseit kis kabaré és tánemulatság keretében ünnepelték meg. A díjak kiosztása után *Dr. Mojzes Péter* elnök meleg szavakkal búcsúztatta el a most bevonuló újonc katonákat. A mulatság végén a bonyhádi legények nehéz szívvel búcsúzták el a vendéglátó Bajai Legényegylettől.

Dickmann Ernő volt dékán.

A szövetség új szerve

A Központban évtizedek óta működő *Csepreghy-Önképzőkör* igen eredményes munkát végzett szövetségi egyleteink javára. Tehát nemcsak a Központ műkedvelő programját látta el, nemcsak nagyszerű ünnepélyek rendezését bonyolította le, hanem az Imult évben több, mint ötven testvéregyletnek nyújtott segítséget akár műkedvelő darabok nyújtásával, akár ünnepélytervezetek küldésével. A Központi Csepreghy Önképzőkör az új évben, mint egy izmos, jól megcsiszolt gárda, de úgy is, mint *adminisztratív szerv* a Szövetség szolgálatába áll. Munkakörébe tartozik ezentúl, nemcsak a műkedvelés és ünnepélyek rendezése, hanem minden, ami kulturális és irodalmi. Így dékánok számára előadás és beszédvázlatokat ad. Az Új Nemességben külön rovattal fogja szolgálni gyönyörű célját, többek között a szórakoztatást.

Remek tervek élnek az új gárda évi munkatervében. Mivel szövetségi egyleteink az ország minden városában, nagyobb községében megvannak szervezve, össze akarja gyűjteni az ország népi legendáit, ami nemcsak kellemes szórakoztatónk lesz az Új Nemességen keresztül, hanem a magyar irodalomnak is igen hasznos munkát adunk. Ezúton is szeretettel kérünk minden kedves elnök urat dékán testvért és tagbarátot, hogy fogjon neki a gyűjtésnek és az anyagot bocsássa a Szövetség rendelkezésére. A szívesség fejében bőségesen akar segítséget nyújtani új szervünk minden egyletnek, ami a kulturális, irodalmi és műkedvelői programot illeti.

Egészen más

Cimfestő legény festi a strand pénztára fölé a táblát: Kasza.

Arra menő úr odaszól a legénynek: — „Hé barátom, nem jó lesz ám az, két sz-szel ird a szót: Kasz-sza.“

A legény se rest: — „Mit ért maga hozzá, — várja meg, míg megszár-ad“.

A határsorompó mellett vendéglő van. Kohn Mór, ki át szeretne menni a határon, ott búslakodik. Nagy gondja van személynek, nincs nála semmiféle személyazonossági irat.

— Ne búsuljon — vigasztalja a koresmáros — itt ez az étlap, fontos, hogy írást tartson a kezében, át-ereszti a csendőr, úgyse igen nézi.

Kohn megkönnyebbülten indul a határnak az összehajtogatott írással.

A csendőr megállítja, igazolványt kér.

— Itt az írás, mondja Kohn.

A csendőr belenézi és félhangon olvassa:

— Borjú fej...
— Marha nyelv...
— Sertés csülök...
— Csibe mell... stb.

Ránéz Kohnra, — *stimmt, mehet!*

Cserepes inas dolgozik a tetőn. Arra menő öreg építész felszól: — „Nem jó lesz az, öcsém!“

Inas vissza: „Mit ért maga hozzá, maga ehhez laikus.“

Építész: „Aztán mit értesz az alatt, hogy laikus?“

Inas: „Hát hogy — marha.“

Kiadja: az Országos Központi Katolikus Legényegylet.

Felölts szerkesztő és kiadó:
vitéz PINTÉR JÓZSEF.

Máté Ernő könyvnyomdája,
Budapest, VIII., József-utca 61.

ÉLÜNK

TÁRNOK (Székesfehérv. egyhm.): Január 19-én megalakult a tárnoki kat. legényegylet. Mint ifjúsági egyesület már hosszú múlttal rendelkezik. *Hladik Nándor* plébános elnök örömmel csatlakozott szövetségünkhöz, mert érezte, hogy eredményesebb munkát lehet végezni egy ilyen hatalmas szövetség kebelében. *Miklós József* káplán másod-elnök esodálatos ambícióiban építi tovább a nagyszerűen szervezett egyletet. Az új testvéregyesületet *Sarlaj József* üdvözölte a szövetség nevében.

FIGYELEM!

Ujdombóvári egyletünk vezetősége ezúton értesíti mindazokat, akiknél az egylet rendezésében lévő tárgysorsjáték sorsjegyei vannak, hogy a sorsjegyek árát nem febr. 10-ig, hanem márc. 10-ig kell beküldeni.

Legényegyleti farsang

- Január 21. Soproni egylet bálja.
 „ „ Miskolci egylet farsangi bálja.
 „ „ Pestszenterzsébet belvárosi egylet bálja.
 Január 22. A központi kereskedő sz. o. táncestélye.
 „ 28. Felsőmiskolci egylet 5 éves jubileuma, utána tánc.
 „ „ A pécsi egylet nagybálja.
 „ 29. Tárnoki egyletünk farsangi bálja.
 „ „ A bonyhádi egylet és napsugarak bálja.
 Központi Napsugarak táncestélye.
 Február. 2. Selyei egylet és Napsugarak bálja.
 „ „ Esztergomi egylet farsangi bálja.
 „ „ Paksi egylet jelmezbálja
 „ „ Központi szociálisgárda műsoros estélye.
 „ 4. Pomázi egylet nagybálja
 „ „ Központi Iparosbál, az asztalos céh rendezésében.
 „ 11. Peshidegkúti egylet nagybálja.
 „ 12. Központi Fodrász céh táncestélye.
 „ 19. Esztergomi egylet álarcos bálja.
 „ „ Központ bolondestélye.
 „ 21. A központi farsang temetése.

indenki
 indenhol
 ást sem olvas
 int ÚJ NEMESSÉG-et
 inden igényt kielégít
 inden szám 16 oldal